

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

İSLAMIN TEMELLERİ

MEVDUDİ

Facebook / ücretsiz İslami e kitap indir

ÖNSÖZ

Bu kitap bilhassa lise ve üniversite öğrencileri için yazılmıştır. Ayrıca diğer okuyucular için de İslam'ın esaslarını öğrenmekte çok faydalı olabilir. Bu kitabın ilk nüshası 1937'de yayınlanmıştır. O zaman Hindistan ve Pakistan'daki yüksek okul ve üniversitelerde örnek ders kitabı olarak kabul edilmiştir. Yirmi altı senede 23. baskısı yapılan kitap 5 büyük lisana çevrilmiş ve bütün dünyada 100.000 kopyadan fazla basılmış ve satılmıştır.

Zamanımıza kadar bizim dini eğitimimizde namaz, abdest, oruç gibi fıkıh meseleleri üzerinde durulmuş imanın esasları üzerine dersler verilmişse de bunlar eksik ve tesirsiz kalmıştır.

İslam nedir, inananlardan ne istiyor, niçin istiyor gibi sorulara öğrenciler yine cevap bulamıyorlar.

Hayatın hakikatleri ile itikadın ilgisi nedir? Bu itikadleri kabul edenlerin kârı nedir, inkar edenlerin zararı nedir? İslam insanları körü körüne inanmaya mı zorluyor, yoksa onların kabul etmesi için deliller mi gösteriyor?

İslam'ı doğru dürüst anlamak ve itikad etmek için bunlar çok önemlidir. Ancak doğru anlayış ve itikad olmazsa fıkıh meseleleri verimsiz kalacaktır; çünkü İslam'da doğru itikad olmazsa uygulama mümkün değildir. Eğer birisi hakikaten İslama inanmazsa, uygulamak için zahmete girmeyecektir. Onun için ibadetin hikmeti ve şeriatın hükümlerine inanmanın zaruretini öğrencilere açıklamak, namaz ve oruçtan daha önemlidir. Böylece namaz kılmak, oruç tutmak ve İslam'ın diğer hükümlerini takip etmeyi ta kalplerinin derinliklerinde hissedeceklerdir; çünkü nasıl namaz kılınacağını öğretmek, sadece namaza inananlar için faydalıdır, inanmayan birisine namaz kılmayı öğretmekte ne fayda olabilir?

Onun için, namaz nedir niçin farzdır, faydası nedir, kılınmadığı takdirde zararı ne olabilir, bunları öğrencilere anlatmak çok daha önemlidir.

Aynı şeyi İslam'ın diğer hükümleri için de söyleyebiliriz. Bir kere bu esaslara inanırlarsa, ondan sonra teferruatı öğretmek daha faydalı olacaktır.

Bu kitabı o açıdan hazırlamaya çalıştım. Zamanımız için bu yeni değişik metodun, eski an'anevi metoddan çok daha uygun olacağına inanıyorum.

Kitabımda Kur'an'ın esaslarını, Kur'an'ın metodlarına göre takdim etmeye gayret ettim.

İnşaallah Allah beni bu gayretimde muvaffak eder ve bu kitap, daha tesirli bir yeni tarz eğitim için yol gösterici olur.

EBUL ALA MEVDUDİ

NİSAN 1960

İSLAM

1- İslam İsmi Nereden Geliyor

Dünyada bütün dinler ya kurucusunun, ya da hangi millet veya kavmin içinden çıkmışsa, o milletin ve o kavmin adıyla anılırlar.

Mesela, hristiyanlık adını İsa'nın (a.s.) hristiyanca karşılığı olan Hristos'tan, Budizm kurucusu Mahatma Buda'dan, Zerdüşť dini kurucusu Zerdüşť'ten Yudaizm (yahudilik) adını bu dinin ilk çıktığı yerdeki kavmin adı olan

Yahuda'dan almışlardır. İslamiyetin dışındaki diğer dinlerde de vaziyet aynıdır. Ancak İslam dininin herhangi bir şahıs veya kavimle münasebeti yoktur.

İslam kelimesi muayyen şahıs, kavim ve milletin malı olmadığından bu gibi şeylerle münasebet ifade etmez. Ne beşeri zihniyetin mahsulüdür, ne de belirli bir cemiyete mal edilebilir. İslam ilahi bir din olup, gayesi bu dinin hal ve hususiyetlerini insanlara işlemek ve bu hususiyetleri insanda meydana getirmektir.

İslam vasfı bir ünvan olup bu vasıflara sahip olan herkes, hangi ırka, cemiyete ve içtimai zümreye mesup olursa olsun müslümandır. Her devirde ve her çeşit halk arasında bu vasıflara sahip insanlar çıkmıştır onların hepsi de müslümandırlar ve müslüman olacaklardır.

2- İslam Kelimesinin Manası

İslam Arapça bir kelimedir. Teslim olmak ve itaat etmek manasına gelir ki bu Allahu Teala'nın emirlerine boyun eğip itaat etmeye dayanan bir din olmasından dolayı İslam dini denilmektedir.

3- İslam'ın Mahiyeti

Görülüyor ki dünyada herşey bir nizama tabi tutulmuştur. Ay ve yıldızlar fevkalade bir nizama uyuyor ve bunun zerre kadar dışına çıkamıyorlar. Dünyamız belirli bir hıza göre ona takdir edilmiş olan mihver üzerinde dönüyor. Su, hava, ışık, hararet hepsi bir kanuna tabidir. Nebabat, hayvanat ve maddeler belli bir kanuna itaat ederler ve aynı kanuna göre büyür, yaşar ve ölürler.

Beşeri alemde de tabii kanunlar oldukça aşikardır. Mesela insan, belirli bir kanuna göre doğar, önceden kendisi için takdir edilmiş olan kanuna göre nefes alır; su, gıda, hararet ve ışık hasıl eder.

Kalbinin çarpışı, kanının deveranı, nefes alışı aynı nizama tabidir. Onun beyini, midesi, ciğeri, sinir ve damarları, el, ayak, dil, gözler, kulaklar ve burun velhasıl cisminin her kısmı vazifelendirildiği şekilde çalışır ve her biri önceden kendileri için hazırlanmış tertiplere göre idare edilirler.

Kainatı çevreleyen en ufak zerreden gökyüzündeki yıldızlara kadar herşeyi idare eden muhteşem nizam; kainatın yaratıcısı ve idare edicisi olan büyük hakimin kanun ve nizamıdır. Bütün kainat ve içindeki her şey o büyük hakimin kanunlarına itaat ederler, o bakımdan bütün kainatın dini İslam'dır; çünkü önceden belirttiğimiz gibi, İslam Allahu Teala'ya itaat edip teslim olmaktır. Onun için güneş, ay, yıldızlar hep müslümandırlar. Dünya, hava, su, ışık, ağaçlar, taşlar ve hayvanlar da müslümandır. Hatta Allahu Teala'ya inanmayı

reddeden ve Allah'tan başkasına tapan kimse bile fitraten müslümandır. Çünkü onun doğuşu, hayatı ve ölümü Allah'ın kanununu takip eder, vücudunun her uzvu en küçük dokusuna kadar Allahu Teala'nın takdirine göre hareket eder, o bakımdan müslümandır. Hatta Allah'ı inkar eden ve ona şirk koşan dili bile fitraten müslümandır.

Allah'tan başkasına boyun eğen kafası ve cehaleti sebebiyle Allah'tan başka tanrılara sevgi ve huşu besleyen kalbi dahi müslümandır; çünkü onların hepsi ilahi nizamla bağlıdır, onun kanun ve hükümlerine göre idare olunurlar.

fiimdi meseleyi başka yönden inceleyelim. İnsanoğlunun hayatında iki ayrı safha vardır. Birincisi kendini tamamiyle ilahi nizam içinde bulduğu alemdir. Ondan bir adım dahi uzaklaşamaz ve hiçbir şekilde kaçınmaz. Bütün diğer mahlukat gibi tamamiyle “ilahi kanunların” hükmü altında olup onu takip etmektedir.

İkinci safhada ise insanoğluna fikir ve idrak bahşedilmiştir; düşünce ve muhakeme, kabul veya reddetme, benimseme veya benimsememe kudretine sahiptir. Seçtiği hayat tarzında herhangi bir yolu benimsemeye hürdür, istediği itikadı kabul edebilir ve beğendiği herhangi bir ideolojiye göre hayatını düzenleyebilir, ona serbest irade verilmiştir. Kendi hayat yolunu çizmeye muktedir. Bu ikinci safhada ona diğer mahlukatın aksine düşünce, seçme ve hareket serbestisi verilmiştir. Bu her iki safhada insan hayatında beraber ve açıkça bulunur.

Birinci safhada insanoğlu bütün diğer mahlukat gibi doğuştan müslümandır. Allahu Teala'nın emirlerine itaat eder ve böyle olmak durumundadır.

İkinci safhada ise müslüman olmak veya reddetmek hususunda hürdür, tercih yapabilme selahiyetine sahiptir ve bu hakkın kullanılması sonucu, insanoğlu müslümanlar ve münkirler diye iki ayrı gruba ayrılırlar. Yaratıcısını kabul etmek, onu mutlak hakimi olarak tanımak, kanun ve emirlerine samimiyetle ve canı gönülden boyun eğmek; Allah tarafından hayat için insana tebliğ edilen prensipleri takip etmek yolunu seçen kimse tam manasıyla müslüman olur. Çünkü kendisine tercih yapabilme selahiyeti verilen kimse Allahu Teala'ya şuurla itaata karar vermesiyle, İslam'daki tekamüle erişmiş olur.

Artık bütün varlığıyla Allahu Teala'ya boyun eğer hale gelmiş ve şahsiyetindeki muvazenesizlik giderilmiştir. O şimdi tam bir müslümandır ve onun İslamiyeti tam bir İslamiyettir. fiimdiye kadar gayri ihtiyarı olarak itaat ettiğine şimdi şuurla teslim olmaktadır. fiimdiye kadar bilmeden itaat etmekte olduğu sahibine, şimdi şuurla bağlanmış bulunmaktadır.

fiimdiki bilgisi tamdır, çünkü ona öğrenmek ve öğretmek kudretini bahşeden mutlak varlığı bilmektedir. Muhakeme ve idraki eşit olarak teraziye

yerleştirilmiştir. Çünkü ona düşünce ve muhakeme kabiliyeti bahşeden varlığa, doğru yolu görerek, şuurla itaat kararı vermiş bulunuyor. Dili de Hak'ka kavuşmuştur, çünkü ona konuşma kabiliyeti veren sahibini kabul ederek itiraf etmektedir.

Artık onun bütün varlığında hakikat vücut bulmuştur, çünkü iradi veya gayri iradi olarak bütün hayat alemlerinde, kainatın tek ve mutlak sahibi olan Allahu Teala'nın kanunlarına itaat etmektedir.

Bütününü kainatın boyun eğdiğine teslim olduğundan artık o kainatla barış içindedir. Böylece bu insan Allahu Teala'nın dünyadaki temsilcisidir.

4- Küfrün Mahiyeti

Yukarıda tarif edilen insan tipine karşılık, doğuştan müslüman olmasına ve gayri iradi olarak bütün hayatı boyunca bu şekilde kalmasına rağmen sahibi ve yaratıcısı Allahu Teala'yı tanımak için muhakeme, idrak ve sezgi kabiliyetlerini kullanmayan başka tip bir insan vardır. Bunlara münkir veya kafir denir.

Küfür “örtmek”, “gizlemek” manasına gelir ki, nefsinde fitraten mevcut olan ve ruhunda muhafaza edilen bir şeyi saklaması sebebiyle Allah'ı inkar eden kimse kafir olur. Çünkü nefis, insiyaki olarak İslam'a tabidir. Bütün vücudu, ruhu ve saçının her teline kadar o insiyaka tabi olur. Canlı ve cansız varlıkların her biri ve her parçası İslam'a göre hareket eder ve kendilerine ayrılmış olan vazifeleri yerine getirirler. Fakat bu yaratanını inkar eden kimselerin görüşü bulanık hale gelmiş, idraki sisle kaplanmış ve açıkta olan şeyleri dahi göremez olmuştur. Kendi nefsi gözlerinden saklı kalmış olup, o nefsi tamamiyle idrakten mahrum olarak hareket etmekte ve düşünmektedir.

fiimdi anlaşıyor ki bu tip insan hak yolunu kaybederek kafir olmuş ve büyük bir zulmet içine düşmüştür.

5- Küfrün Zararları

Küfür bir nevi cehalet, hem de kelimenin tam manasıyla bir cehalettir. Kainatın sahibi ve yaratıcısı olan Allahu Teala'yı bilememekten daha büyük cehalet ne olabilir?

Bir kimse tabiatın şahane manzarasını, aralıksız işleyen harika mekanizmayı, kainatın her köşesinde kendini gösteren eşsiz modeli görebilir.

Fakat bu muazzam teşkilatı görmesine rağmen onu meydana getiren ve idare edenin kim olduğunu bilmez. Mükemmel bir surette işleyen ve şayanı hayret bir organizma olan vücuduna bakar; fakat bu varlığı meydana getiren kudreti; bu

mekanizmayı çizen ve imal eden mimarı; karbon, demir, kalsiyum, sodyum gibi maddelerden eşsiz bir hayat yaratanın kim olduğunu anlayamaz. Kainattaki kusursuz plana şahit olur, fakat o planı hazırlayanı göremez; işlemesindeki ahenk ve letafeti görür fakat işletenini asla. Tabiatın akla hayret veren modelini müşahade eder, fakat o modeli çizeni bilemez.

Kainatın içinde olup, kendi çevresinde bulunan her türlü ilim ve hikmet, matematik, mühendislik, plan ve hizmetle ilgili hünerlerin tezahürlerini görür; fakat bu uçsuz bucaksız kainatı halkeden varlığa karşı gözlerini yummaktadır. Bu muhteşem hakikate karşı gözlerini yuman kimsenin hakiki bilgi görüşüne varmasına imkan var mıdır? Böyle bir kimseye hakikat ve bilgi hazinesi açık kalabilir mi? Baştan yanlış başladığı için, doğru yol ona kapalı kalacaktır. Fen ve sanattaki gayretleri ne olursa olsun, hakikat ve bilgi ışığı ona asla ulaşamayacaktır; o karanlıkta yürüyecek ve cehalet kasvetinin içine düşecektir.

Küfür aynı zamanda bir zulüm, hem de zulümlerin en fecisidir. Zulüm nedir biliyor musunuz?

Zulüm, her türlü kuvvet ve kudretin gaddarca kullanılmasıdır, eğer herhangi bir şeyi kendi hakiki varlığına, fitri kabiliyetine karşı zorlarsanız o iş baştan başa zulümdür.

Yaratıcısı olan Allahu Teala'ya karşı kainatın itaatini görmüş bulunuyoruz. İtaat, ilahi irade ve kanuna göre mevcudiyetine devam; “daha açık bir ifadeyle” müslüman olmak, onların aslı varlıkları icabıdır.

İnsandan başka varlıkların ilahi iradeyi mutlaka yerine getirmesi, fitratı icabı olmasına rağmen; Allahu Teala insana onların çok üstünde bir kudret vermiş bulunmaktadır. Allah'a karşı itaatsizlikte bulunan ve küfre sapan kimse en büyük dalaletsizliği yapmış olur. Çünkü bütün vücut, zeka ve kuvvetini tabiatın seyrine karşı isyan ve itaatsizlik için alet olarak kullanmaktadır. Kafasını Allah'tan başka tanrılar önünde eğmek için zorlamaktadır. Sahip olduğu kuvveti ve üzerinde hüküm sürdüğü herşeyi Allahu Teala'nın sarih iradesine karşı kullanmakta ve böylece bir zulüm tahtı kurmaktadır. Dünyada herşeyi istismar eden ve onları tabiat ve adeleti saymayan isitikamete gitmeye zorlayan bu kimsenin yaptığından daha adaletsiz ve daha büyük zalimlik olur mu?

Küfür sadece zulüm değil, en azından nankörlük ve isyandır, eğer düşünersek insanoğlunun aslı nedir; ne gibi bir kuvvet ve kudrete sahiptir? Aklının, kalbinin, ruhunun ve vücudunun bütün kısımlarının yaratıcısı kendisi mi, yoksa Allahu Teala mıdır? Kainatı ve içinde bulunan herşeyi yaratan o mudur, yoksa Haliki Azam mı?

İnsanoğluna, hizmet için her türlü kuvvet ve enerjiyi fiile sevkeden kimdir, onu Allah mı?

Herşey yalnız ve yalnız Allahu Teala tarafından yaratılmış olduğuna göre, o zaman onlar kimin malıdır ve onların hakiki sahibi kimdir? Mutlak ve meşru hakimi kimdir? Pek tabii olarak Allahu Teala'dan başkası değildir. Yaratıcı, sahip ve mutlak hakimi O olduğuna göre, O'nun yarattığını O'nun emirlerine karşı kullanan, aklın Allah'a karşı düşünmeye sevkeden ve çeşitli kabiliyetlerini mutlak hakimnin iradesine karşı kullanan insandan daha asi ne olabilir?

Bir hizmetkar, efendisine vefasızlık etse ona sadakatsiz dersiniz.

Bir subay, devlete karşı sadakatsizlik gösterse onu vatan hainliğiyle suçlarsınız. Bir kimse iyilik gördüğü şahsa karşı hilekarlık yapsa onun nankör olduğuna hüküm verirsiniz de, bir münkirin küfre sapmak suretiyle işlediği cürmü, bu hiyanet, bu nankörlük ve bu isyan ile mukayese edebilir misiniz?

Eğer bir insan başka bir insana ihsanda bulunuyorsa, bu ihsanın esas kaynağı kimdir?

İnsanoğlunun dünyadaki üstünlüğünü kim sağlamıştır?

Velhasıl insanlara bu kuvvet ve kudret Allahu Teala tarafından bahşedilmiştir.

Dünyada insan en fazla ebeveynine karşı borçludur, fakat ebeveyninin kalbini çocuk sevgisiyle dolduran kimdir? Bir anneye çocuğuna bakmak, beslemek ve onu himaye etmek kudret ve isteğini bahşeden kimdir?

Çocuklarının huzur ve refahını sağlamak için ellerinden geleni yapmak hevesini ebeveyine ilham eden kimdir? Bir an düşünmek, insana en büyük yardımın Allahu Teala'dan geldiğini ortaya koyacaktır. Yaratıcısı, sahibi, besleyeni ve geçimini sağlayanı O olduğu gibi, hakiki sultanı ve mutlak hakimi de hep Allahu Teala'dır.

Buna rağmen eğer insan hakiki sahibi ve mutlak hakimine karşı inkar ve itaatsizlikte bulunursa bundan daha beter küfür, nankörlük ve isyan olabilir mi?

İnsanın küfre sapmak suretiyle Hak Teala'ya karşı herhangi bir zararda bulunabileceği asla zannedilemez. Bu uçsuz bucaksız kainata nazaran bir bilye kadar küçük olan dünya yüzünde, cüz'i bir zerre büyüklüğünde bulunan insanın, kainatın sahip ve yaratıcısına ne gibi bir zararı dokunabilir?

O sahip ki uçsuz bucaksız mülkünde, en hassas dürbünlerle dahi tesbit edilebilecek hudutlar yoktur. O sahip ki emrinde olan arş, güneş, ay gibi semavi

parçaları ufacak bir bilye gibi çevirebilme kudretindedir. Ve O sahip ki bütün kainata tek başına malik olmak gibi muazzam bir zenginliktedir, O'na herkes muhtaçtır. Fakat O'nun hiç bir şeye ihtiyacı yoktur. İnsanoğlunun isyanı O'na hiçbir zarar veremez, ancak böyle hareket eden bir kimse kendisi için bir akıbet hazırlar.

Bu isyan ve hakikati inkarın kaçınılmaz neticesi; hayat tasavvurlarında hüsrana uğramak olacaktır. Böyle bir asi, hakiki bilgi ve ilhamın yolunu asla bulamayacaktır. Çünkü kendi yaratınını keşfedemiyen, hiçbir hakikati keşfedemez. Böyle bir insanın muhakeme ve idraki fesat yoluna sapmış olur, çünkü yaratanını bilmemek günahını işleyen mantık, hayat yolunu aydınlatamaz.

Böyle bir adam hayatındaki bütün işlerde başarısızlıkla karşılaşacaktır. Ahlaki, medeni ve sosyal hayatı ile siyasi ve aile hayatı dahi berbat olacaktır. Bu dünyada fesat ve huzursuzluğu yayacaktır. Kan akıtacak, başkalarının hakkını ihlal edecek, başkalarına zulüm edecektir. Sapık fikirleri ve ihtirası, bulanık görüşü ve değerleri yanlış ölçen terazisi ve kötü faaliyetleri onu ve çevresindekilerin hayatını tatsız hale sokar. Böyle bir adam dünyadaki denge ve istikrarı bozar, ahirette ise kendi fitratına, kudretine ve imkanlarına karşı işlemiş olduğu cürümlerden dolayı suçlu tutulur. Vücudunun her uzvu -beyni, gözleri, kulakları, eli, ayakları- yapmış olduğu adaletsizlik ve gaddarlıktan dolayı ondan davacı olurlar. Varlığının her dokusu, huzuru Rabbül'aleminde aleyhinde şهادette bulunacaklardır.

Adaletin mutlak kaynağı olan Allahu Teala, ona layık olduğu en ağır cezayı verecektir. Küfrün bedbaht akıbeti budur, hem bu dünyada, hem de ahirette insanları mutlak surette başarısızlık ve çıkmaza sürekeleyecektir.

6- İslam'ın Nimetleri

Küfrün kötülüklerini ve mahzurlarını inceledikten sonra, şimdi de İslam'ın nimetlerine göz atalım.

Dünya ve kendi küçük alemimizde, ilahi kudretin sayısız tezahürlerine şahit olursunuz. Değiştirilmesi mümkün olmayan ilahi kanuna göre ve aralıksız çalışan eşsiz nizamla bağlı olan bu muazzam kainat, onu yaratan ve idare eden sonsuz kuvvet, bilgi ve imkanlara sahip olan bir kudret olarak bulunduğuna başlı başına bir delil teşkil etmektedir. Oadaki hikmet en olgunlaşmış olanıdır. Ona hiçbir şey itaatsizlik edemez. Bu alemde insan için -diğer şeylerde olduğu gibi- O'na itaat etmek tabii yaradılışı icabıdır. İnsan O'nun kanunlarına, gece ve gündüz gayri ihtiyari olarak uymaktadır, çünkü bu kanunlara karşı geldiği an ölüm ve mahva uğrar.

Maamafih Allahu Teala, insanoğluna bahşetmiş olduğu bilgi edinme ehliyeti ve doğruyu eğriden ayırmak için düşünüp mukayese etmek kabiliyeti yanında, ona belirli ölçüde, hareket ve irade serbestisini de lutfetmiştir. İnsan için hakiki imtihan bu serbesti içinde mevcuttur, bilgisi, zekası, fark ayırma kudreti, irade ve hürriyeti hep bu çerçeve içinde denenmektedir. Zor kullanmak denemenin esas gayesini bozacağından, bu muhakeme ve imtihanda insan herhangi bir istikamette zorlanmamaktadır. Pek tabii olarak herhangi bir imtihanda, suallere muayyen cevaplar yazmaya zorlansanız, o imtihanın bir faydası olmaz.

Ancak suallere kendi bilgi ve anlayışınıza göre serbestçe cevap vermeye müsaade edilerseniz, değeriniz tam manasıyla anlaşılabilir. Cevabınız doğru ise imtihanı kazanır ve ilerdeki gelişmelere aday olursunuz. Eğer cevabınız yanlış ise o vakit başarısızlığınız gelecekteki gelişmeleri engelleyecektir. Dünyada insanın karşılaştığı vaziyet aynen budur. Allahu Teala ona, İslam ve küfür yollarından birini uygun bulmak ve istediği hayat tarzını seçmekte hür kalabilmek üzere hareket ve irade serbestisi vermiştir.

fiimdi bir tarafta kendi fitratını ve kainatı anlayamayan bir adam vardır; hakiki sahibini tanımakta ve onun özelliklerini bilmekte hataya düşmekte, itaatsizlik ve isyan yolunu takip ederek hüviyeti kullanmaktadır. Böyle bir adam bilgi, zeka, vazife ve şuur imtihanını kaybetmiş demektir. Standart bir seviyeye ulaşmayı becerememiş olup, yukarıda bahsi geçenden daha fazla bir nasibe layık bulunmamaktadır.

Diğer tarafta, imtihandan başarı ile çıkan başka bir kimse vardır. Bilgi ve zekasını hatasız şekilde kullanıp yaratıcısını tanır ve O'na iman eder, hiç bir zorlamaya tabi olmadan Allahu Teala'ya ibadet yolunu tercih eder.

Hakkı batıldan ayırmak hususunda hataya düşmez ve kötüye doğru uzanabilme kudretine sahip olmasına rağmen, hak yolunda yürümeyi tercih eder. Kendi fitratını anlar ve tabiatın kanun ve realitelerini idrak eder. İsteddiği hayat şeklini benimseyebilme hüviyet ve kudretine sahip bulunmasına rağmen, yaratanına itaat ve sadakati benimser. İmtihanı kazanmıştır, çünkü zeka ve kabiliyetlerini yerli yerinde kullanmıştır. Gözlerini hakikati görmek için, kulaklarını doğruyu işitmek için, zekasını doğru fikre sahip olmak için kullanmış ve böylece seçmiş olduğu hak yoluna bütün kalbi ve ruhuyla bağlanmış bulunmaktadır.

Doğruyu tercih eder, hakkı görür, sahip ve yaratıcısına gönülden teslim olur hak sever, vazife sever, çünkü hakikat ışığını görünce davete şevk ve aşk ile gitmiştir. Böyle hareket etmekle, o yalnız bir hakikat arayıcısı olmayıp, aynı zamanda hakikati bilen ve O'na ibadet eden biri olduğunu ispat etmiş olmaktadır. Hak yolunda olan böyle bir kimse için hem bu dünyada ve hem de öbür dünyada başarıya ulaşmak muhakkaktır.

Böyle bir insan vazife ve ilmin her alanında daima doğru yolu seçecektir. Allah'ı bütün sıfatlarıyla bilen kimse, hakikatın başlangıcı ve sonu da bilir. Hiçbir zaman yoldan çıkarılamaz, çünkü ilk adımını doğru yoldan atmış olup, hayat yolculuğunun nereye varacağını bilmektedir. Kainatın sırları üzerinde duracak felsefî bir görüşe sahiptir ve tabiatın esrarını araştıracaktır; fakat şüphe ve tereddüt içinde yolunu kaybeden kafir filozoflar gibi değil. O'nun yolu ilahi kuvvetle aydınlanmıştır, her attığı adım onu doğru yola götürmektedir. İlim sahasında tabiatın kanunlarını anlamaya, dünyadaki gizli hazineleri meydana çıkarmaya, madde ve şuurun şimdiye kadar bilinmeyen kuvvetini kontrol altına almaya çalışacak; yerde ve gökte var olan herşeyi insanlığın hayrına kullanmak için gayret sarfedecektir.

İncelemesinin her safhasında Allahu Teala'yı düşünmesi, fen ve sanatı kötü ve yıkıcı olarak (şekilde) kullanmaktan onu kurtaracaktır. Böyle bir insan herşey üzerinde sahiplik, tabiatı alt etme vehmi ve kendini ilahi kudrete sahip olma iddiasında bulunmaz; ve dünyayı alt üst etme hırsını tahrik, insanlığı dize getirip onlar ve herşey üzerinde, ister aldatmak suretiyle, isterse zor kullanarak olsun üstünlük kurmayı asla aklına getirmez. Böyle bir isyan ve küstahlık hareketi hiçbir zaman bir müslüman alim tarafından düşünülemez. Ancak kafir bir alim böyle bir hayalin peşine düşebilir ve bu gibi hayallere kapılarak, bütün insanlığı topyekün mahv ve perişanlığa sürükleyebilir. Diğer taraftan müslüman bir alim tamamiyle başka türlü davranacaktır.

Dünyayı ve ilmi tanıması, Allah'a karşı olan imanını daha da artırır. Minnettarlığının ifadesiolarak O'nun huzurunda baş eğecektir; kendisinin ve insanlığın menfaatine faydalı olsun diye, Halık'ın ona daha fazla kuvvet ve bilgi ihsan ettiği hissine sahip olacaktır.

İktidar sarhoşluğu yerine, insanlığa hizmet etme hissi duyacaktır.

Sahip olduğu hürriyeti boş yere kullanmıyacaktır, ahlak prensipleri ve ilahi tebliğ onun rehberi olacaktır.

Böylece ilim, onun elinde bir tahrip vasıtası değil, fakat insanlığın refahı ve ahlakın ıslahı için bir vasıta olacaktır. Ve böylece o yaratıcısına, insanlara bahşetmiş olduğu nimetler için minnettarlığını ifade etmiş olacaktır.

Aynı şekilde siyaset, iktisat, tarih, hukuk, fen ve sanatın diğer kollarında da bir müslüman inceleme ve mücadele alanında, asla bir kafirden geri kalmayacaktır. Fakat görüş açıları ve hareket tarzlarının neticeleri birbirinden son derece farklı olacaktır. Bir müslüman, her bilgi alanını doğru görüşle tetkik edecek, doğru hedeflere varmak için mücadele edecek ve doğru neticelere ulaşacaktır.

Tarih boyunca, insanoğlunun geçmişteki tecrübelerinden iyi dersler alacak ve medeniyetlerin yükseliş ve alçalış sebeplerini sıhhatli biçimde anlayacaktır. Geçmişin bütün iyilik ve kötülüklerinden faydalanmaya çalışacak, milletleri zeval ve mahva sürükleyen kötülükleri yok etmekte tereddüt göstermeyecektir. Onun ekonomi sistemi, yalnız üç beş kişiyi zengin etmek için çalışmayacak, herkese refah, sulh, adalet, kardeşlik ve fazilete dayanan bir sistemin tesisi olacaktır. O sistemde ise, insan insan ile kardeş olacak, hiçbir şekilde istismar ve kölelik bulunmayacak; insan hakları saygı görecektir, devlet kuvveti Allah'ın mukaddes emaneti olarak kabul edilip, umumun refahı için kullanılacaktır.

Hukuk sahasında bir müslümanın gayreti; bilhassa zayıfların başta gelmek üzere her türlü hakları tam manasıyla korumak ve adaleti hakkıyla temsil etmek olacaktır.

Ahlak bakımından, bir müslüman daima itikad, takva (Allah korkusu) samimiyet, hak ve sadakat ile dolu olacaktır. Allahu Teala'nın hediyesi olan kullandığı kuvvetin, ancak Allah'ın lutfu olduğu, kendisine bahşedilmiş olan hürriyetin farz gözetmeden ve Allahu Teala'nın arzusuna göre kullanmanın kendi menfaati icabı olacağı inancı ile yaşamaktadır. Günün birinde sahibine döneceğini ve bütün hayatının hesabını vereceğini hiç aklından çıkarmayacaktır. Onda her zaman mesuliyet hissi bulunacak, asla başıboş ve mesuliyetsiz davranmayacaktır.

Bu şekilde yaşayan bir insanın ahlakındaki mükemmelliği tasavvur edebilir misiniz? Onun hayatı temiz itikad, sevgi ve fedakarlıkla dolu olacaktır; düşünceleri kötü fikirler ve sapık hırslarla kirlenmeyecektir. Kötüyü görmekten, işitmekten ve kötü iş yapmaktan sakınacaktır. Dilini tutacak, asla yalan söylemeyecektir. Hayatını dürüst yoldan kazanacak, zulüm yaparak ve başkalarını istismar ederek temin edilen yiyeceğe açlığı tercih edecektir. Renkleri ve özellikleri ne olursa olsun, insanlara zulüm yapılmasına, tecavüz edilmesine razı olmayacaktır.

İyilik ve asalet timsali olacak, hayatı pahasına da olsa haklı ve doğru olan tarafı tutacaktır. En küçük bir adaletsizlikten iğrenecek, karşısına çıkacak zorlukların şiddetinden yılmayacak, doğruluğa sınırsız sarılacaktır. Böyle bir insan büyük bir nüfusa sahip olur, dünyada hiçbir kuvvet ve engel onu muvaffakiyet yolundan alıkoymaz.

O, en şerefli ve muhterem bir insandır, hiç kimse ondan daha üstün olamaz; çünkü kainatın hakimi Allahu Teala'dan başka hiç kimseye boyun eğmeyen, el açmayan böyle bir insanı kim hor görebilir?

O en kudretli ve nüfuzlu olacaktır, hiç kimse ondan daha kudretli olamaz. Çünkü o Allah'tan başka kimseden korkmamakta ve Allah'tan başkasından yardım

aramamaktadır. Hangi kuvvet onu doğru yoldan çevirebilir, hangi servet onun imanını satın alabilir? Ve hangi kudret onun davranışlarına zor kullanabilir?

O en müreffeh, en zengin olacaktır; hiç kimse ondan daha zengin, daha hür olamaz. Çünkü o tevazu içinde kanaatkar bir hayat sürecektir, nefsinin esiri ve tamahkar olmayacaktır. Doğru yoldan ve helal kazanılmış herşeye razı olacak, kötü yoldan kazanılmış servet önüne yığılsa bile, dönüp ona bakmayacaktır. Onda vicdan huzuru bulunacaktır. Bundan büyük zenginlik olur mu?

O en muhterem, en sevilen kimse olacaktır. Hiç kimse ondan daha sevgili olamaz, çünkü o hayır ve huzur içinde bir hayat sürmektedir. O herkese ve herşeye adalet gösterecek, vazifesini şuur içinde yapacak ve başkalarının iyiliği için samimiyetle çalışacaktır. Herkesin kalbi ona çevrilecek, herkes onu sevecek ve hürmet edecektir.

O en itimat edilen (güvenilen) ve şerefli bir kimse olacaktır, hiç kimse ondan daha çok itimada layık olamaz; çünkü o itimadı kötüye kullanmayacak ve hak yolundan ayrılmayacaktır. Sözüne sadık kalacak ve muamelelerinde çok dürüst ve namuslu olacaktır.

Allahu Teala'nın (ilmiyle) her yerde hazır ve nazır olduğuna iman ettiği için, bütün işlerinde adil ve doğru olacaktır. Böyle bir insanın iyi niyet ve değerini ifade etmeye kelimeler kafi galmeyecektir. Ona itimad etmeyecek bir kimse bulunabilir mi? İşte müslümanın hayat ve karakteri budur.

Biz müslümanın hakiki karakterini öğrenmekle, onun mahkum, zelil ve mağlup yaşayamayacağını anlamış olacaksınız. Ona üstün yaşama hakkı tanınmıştır, dünyada hiçbir şey ondan üstün olamaz ve onu dize getiremez; çünkü İslam ona öyle sıfatlar vermiştir ki, onun üzerine hiçbir şey gölge düşüremeyecektir.

Dünyada saygıdeğer ve şerefli bir şekilde yaşayıp, vazifesini bilerek başarı ile yerine getiren ve imtihandan yüz aklıyla çıkmış olması sebebiyle, ona en seçkin nimetlerini yağdıracak olan yaratıcısına kavuşacaktır. Bu dünyada başarılı bir hayat sürdükten sonra, öbür dünyada da ebedi huzur ve saadet içinde olacaktır.

İnsanoğlunun hiçbir şahıs, devir ve yere bağlı olmayan fitri dini İslam işte budur. Bu, fitrat yoludur ve insanoğlunun dinidir.

Her devirde, her memlekette ve her çeşit halk arasında Allah'ı seven ve Hakk'a aşık olan insanlar bu mutlak dine inanmışlar ve onun emrettiği şekilde yaşamışlardır.

Bu dini ister İslam, isterlerse de başka bir isimle adlandırmış olsunlar, onlar müslüman idiler. Ona verilmiş ad ne olursa olsun, İslam'ı ifade eder ve İslam'dan başka bir şey değildir...

İMAN VE İTAAT

1- İtaat İçin İlim ve İnancın Lüzumu

İslam, Allahu Teala'ya itaat demektir. Akli selime göre, hayata ait muayyen temel meseleler bilinmeden ve bunlara tam manasıyla iman edilmeden Allahu Teala'ya itaatın sağlanması mümkün değildir. Bu meseleler nelerdir? Ve insanın Allah yoluna uygun olarak hayatını düzenlemesi için başlıca ne gibi esaslı bilgilere ihtiyacı vardır? fiimdi bu husustan bahsedeceğiz.

Her şeyden evvel, Allahu Teala'nın varlığına sarsılmaz imanla bağlı olmak gerekir. Çünkü; bir kimse Allahu Teala'nın mevcudiyetine sağlam, katıksız, imanda bulunmadan O'na nasıl itaat edebilir?

Sonra Allahu Teala'nın ne gibi sıfatları bulunduğu bilinmesi gereklidir. İnsanı, en asil insani hususiyetleri benimsemeye ve hayatını faziletli ve İslami tarzda düzenlemeye bu ilahi sıfatlar iktidarlı kılar. Eğer bir kimse kainatın yaratıcısı, hakimi ve muhafızı olan Allahu Teala'nın birliğine vakıf değilse ve hiçbir şeyin ve hatta ilahi kuvvet ve iktidar sıfatlarının bile O'na şirk koşulamıyacağını bilmiyorsa; o vakit o kimse sahte tanrıların pençesine düşebilir ve himayelerini niyaz için bu sahte tanrılara tabi olur. Fakat tevhide - Allah'ın birliği- dair ilahi sifata vakıf olursa böyle bir hataya düşmesine en ufak ihtimal mevcut kalmaz. Keza, bir kimse Allahu Teala'nın (ilmiyle) her yerde hazır ve herşeyi bilmekte olduğunu, umumi ve hususi hayatımızda yaptığımız herşeyi; hatta dilimizle söylemeyip aklımızdan geçirdiklerimizi bile görmekte, işitmekte nasıl olur da Allah'a karşı göz yumup itaatsizlikte bulunabilir? O, kendisini daima teftiş ve kontrol altında hissedecek ve bu sebepten en uygun şekilde davranacaktır. Fakat ilahi sıfatlardan habersiz olan kimse, cehaleti dolayısıyla Allah'a karşı, itaatsizliğe sapabilir. Diğer bütün ilahi sıfatlar ile de aynı hal varittir. Hakikat şudur ki: İslam'a uygun yolu takip arzusunda bulunan kimse için, lüzumlu sıfat ve ehliyet ancak ilahi sıfatlara derin bilgi sayesinde elde edilebilir. O ilahi sıfatlar ki, insanın zihin, ruh, itikad, ahlak ve fiillerini temizler. Bu sıfatlardan yalnızca üstten şekilde bilgi sahibi bulunmak ve sadece akademik bilgi sahibi olmak öndeki vazife için kafi gelmez. Sinsi şüphelerden ve delaletten masun kalmak üzere, insanın kalp ve zihninde kök salmış derin bir imanın mevcudiyeti şarttır.

Buna ilaveten; Allah'ın rızasını aramak üzere takip edilecek hayat tarzına ait teferruatın da bilinmesi lüzumludur. Bir kimse Allahu Teala'nın istediklerini ve istemediklerini bilemeden iyi yolu nasıl seçip benimseyebilir. Bir kimse Allah'ın

kanununu bilmezse, onu nasıl takip edebilir? Böylece Allah'ın kanunu ve emir buyrulan hayat prensiplerini bilmek de bu bakımdan son derece mühimdir.

Fakat sadece bilgi de kafi değildir. Onun, Allah'ın kanunu olduğuna ve kurtuluşun ancak bu prensiplere bağlı bulunduğuna insanın tam bir itikad ve itimadı bulunmalıdır. Çünkü, itikadтан mahrum bilgi insanı doğru yola sevkedemeyecek ve belki de o şahıs, itaatsizliğin çıkmaz sokağında kaybolup gidecektir.

Keza, bir kimse iman ve itaatla birlikte, imansızlık ve itaatsizliğin de neticesini bilmelidir. Eğer Allah'ın yolunu seçer ve temiz, faziletli ve itaatli bir hayat yaşarsa ne gibi nimetlere kavuşacağını bilmelidir.

İtaatsizlik ve isyan yolunu benimseyip takip ederse o vakit onu hangi feci ve ızdıraplı bir geleceğin beklediğini de keza bilmelidir. Böyle bir bilgi ölümden sonraki hayat için çok ehemmiyetlidir. Ölümün hayatın sonu olmadığını; yeniden dirilip Allahu Teala'nın mahkeme-i kübrasına getirileceğini; mahşer gününde mutlak adaletin tecelli edeceğini; iyiliğin mükafat, kötülüğün de ceza göreceği hakikatına insanın tereddütsüz inanıp itikad etmesi lazımdır. Herkes yaptığının karşılığını görecektir ve bu hal kaçınılmaz bir gerçektir. Bu böyle olacaktır. Allah'ın kanununa tam manasıyla itaat için mesuliyet hissi her yönü ile ehemmiyetli mahiyettedir.

Öbür dünya hakkında bilgiye sahip olmayan kimse itaat ve itaatsizliği ehemmiyetsiz farzedebilir. İtaat eden ile itaat etmeyenin aynı akıbetle karşılaşacağını düşünebilir. Çünkü her ikisi de öldükten sonra toz haline gelecektir. Bu tarz bir düşünceye sahip kimseden, fiilen itaat etmenin bölünmez parçası olan her türlü zahmet ve güçlüğü katlanması ve istikbalinin kendisine bu dünyada görünüş bakımından maddi ve moral eksiklik getirmeyecek olan günahlardan kaçınması nasıl beklenebilir? Bu zihniyetteki bir adam Allah'ın kanununu tasdik edemez ve tasdik edilmeyen kanunlara da itaat edilemez. Ahiret hayatına ve ilahi divana kuvvetle iman etmeyen kimse hayatta günah, cinayet ve kötülüğü üzerine çeken bu girdabın içinde sıkı ve sağlam tutunamaz. Çünkü şüphe ve tereddüt insanı faaliyet arzusundan mahrum eder. Ancak imanınız sağlam ise davranışlarınızda da sağlam kalabilirsiniz. Eğer tereddüte kapılırsanız sağlam ve sıkı kalamazsınız. Ancak takip etmekle hasıl edeceğiniz faydaları ve ona uymaktan katlanacağınız zarar ve ziyanları tam manasıyla anlamadan bir yolu can ve gönülden takip edemezsiniz. Böylece hayatı, Allah'a itaata sevk için iman ve imansızlık ile, ölümden sonraki hayatın geleceği hakkında derin bilgiye son derece ihtiyaç vardır.

İtaat yani İslam hayatı yaşamak isteyen biri için bunlar bilinmesi şart olan hususlardır.

2- İmanın Tarifi

Evvelce tarif etmiş olduğumuz “İman” kelimesi “Bilgi” ve “İnanç” demektir. Aslında arapça olan bu kelime “bilmeyi, inanmayı ve bila şek ve şüphe kanaat sahibi olmayı” ifade eder. “İman”, böylece bilgi ve kanaattan doğan kuvvetli inançtır ve Allah’ın birliğine; ilahi sıfatlara; Allah Teala’nın kanun ve tebliğlerine; ilahi mükafat ve ceza formülünü bilen ve bunlara itimad eden kimseye mü’min denir. İstisnasız şekilde bu iman insanı, Allah’ın rızasına uyan ve itaat eden bir hayata sevkeder. Böyle itaatkar bir hayat süren kimseye müslüman denir.

Bu hal; imanı olmayan kimsenin hakiki müslüman olmayacağı gerçeğini açıkça ispatlamış bulunmaktadır. Lüzumlu olan esas ruh bundadır; başlangıç budur ve bu olmadan temel kurulamaz. İslam’ın iman ile münasebeti, ağacın tohumu olan nisbeti gibidir. Tohumsuz ağaç nasıl fişkıramazsa; mayasında iman olmayan kimsenin müslüman olmasına imkan yoktur. Diğer taraftan; ekilen tohumun çeşitli sebeplerle yetişememesi, yahutta zarara uğrayıp geç yetişmesi gibi hallerin aynı olarak bir insanın da imana sahip olabilmesine rağmen bir çok zayıf tarafları, dolayısıyla hakiki ve sadık bir müslüman olamama ihtimali imkan dahilindedir. “İmanın”, böylece temel noktası olarak bulunduğunu ve insanı Allahu Teala’ya itaata sevkettiğini ve insanın imana sahip olmadan müslüman olamayacağını görmüş bulunuyoruz. Buna mukabil, bir kimsenin iman sahibi olmasına rağmen; irade zafiyeti, fena yetişmiş olması, yahutta fena arkadaşına sahip bulunması dolayısıyla hakiki müslüman hayatı yaşamaması ihtimali mümkündür. Aslında İslam ve iman bakımından bütün insanlar dört grup üzere sınıflandırılır:

1- Kuvvetli iman sahibi olanlar: Öyle bir iman ki, onları tam olarak ve bütün kalpleriyle Allahu Teala’ya tabi kılar. Onlar Allah’ın yolunu takip ederler; her istediğini yapmak ve her istemediğinden kaçınmak suretiyle Allahu Teala’nın rızasını elde etmek üzere kalpleriyle, ruhlarıyla bağlanırlar. Bu bağlılıkta para ve şöhret peşinde koşanlardan bile daha üstün bir şevke sahiptirler. Bu gibi insanlar hakiki müslümandırlar.

2- Allahu Teala’ya ve O’nun kanunlarına ve mahşer gününe iman ve itikad etmekle beraber, imanları onları Allahu Teala’ya tam manasıyla itaate sevk kudretinde olmayanlar: Onlar ihmal ve kabahatleri dolayısıyla cezaya layık ve hakiki müslüman rütbesine layık olmamakla beraber gene de müslümandırlar. İhmalkar ve günahkardırlar; fakat asi değildirler. Allahu Teala’nın hükümranlığını ve kanunlarını kabul ederler. Her ne kadar o kanunlara aykırı hareketle bulunurlarsa da, O’nun hükümranlığına karşı isyan etmemişlerdir. O varlığın azametini ve kendilerinin ise günahkar bulunduklarını itiraf ederler. Böylece günahkardırlar ve cezaya müstehak bulunmalarına rağmen müslüman olarak kalırlar.

3- Hiçbir suretle imana sahip bulunmayanlar: Bu kimseler Allahu Teala'nın hükümrانlığını reddederler ve asidirler. Ahlakları kötü olmasa bile ve hatta fesat ve kötülüğü etrafa yaymamış olsalar da asi durumunda kalırlar ve görünüşteki iyi amelleri az kıymet taşır. Bu gibi insanlar sabıkalı kimseler gibidirler. Sabıkalı bir kimsenin herhangi bir hareketi kanuna uygundur diye, memleketin kanunlarına bağlı ve sadık vatandaş sayılamıyacağı gibi; aynen Allahu Teala'ya karşı isyan edenlerin de gözümüzdeki iyiliği, esas kötülüklerinin, yani isyan ve itaatsizliklerinin ağırlığını telafi edemez.

4- Gerek iman ve gerekse de iyi niyete sahip bulunmayanlar: Onlar dünyada huzursuzluğu yayayarlar ve her türlü zulüm ve kötülüğü işlerler. Onlar en kötü insanlardır; çünkü asi olmakla beraber günahkar ve mücrimdirler.

İnsanlara ait yukardaki tasnif açıkça göstermektedir ki, insanın hakiki kurtuluşu imana bağlıdır. İtaat hayatı "İslam", hayatiyetini iman tohumundan alır. Bir insanın bu müslümanlığı, kusurlu veya kusursuz olabilir. Fakat imansız müslümanlık olamaz. İmansız yerde müslümanlık bulunmaz. İman bulunmayan yerde İslamiyet olamaz. İslam olmayan yerde küfür vardır. fiekil ve mahiyeti değişik olabilir. Fakat şekil ve mahiyeti ne olursa olsun o küfürdür ve küfürden başka şey değildir. Bu hal imanın; ve imanın karşılığı olarak da Allah Teala'ya tam ve hakiki itaatla yaşamanın, ehemmiyetini bozar.

3- İlim Nasıl Elde Edilir

fiimdi ortaya bir sual çıkmaktadır. Allahu Teala ile sıfatları, kanunu ve mahşer günü hakkında nasıl bilgi edinilebilir?

Allahu Teala'nın birliğine; kainatın tek yaratıcısı ve sevk, idare ve kontrol edeni bulunduğuna dair delil olarak nefsimizde ve çevremizdeki sayısız ilahi belirtilerden evvelce bahis etmiştik. Bu deliller Allahu Teala'nın sıfatlarını aksettirmektedir. Yani idraki; herşeyi bilmesi, her şeye kadir olması, merhameti, her şeyi yaşatanın o olması, kısacası ilahi sıfatlar, Allahu Teala'nın her eserinde izlenebilir. Fakat insan zeka ve takatı, bilgiye ulaşmak üzere, onları anlamakta ve teşhiste de hataya düşmektedir. Bütün burlar tabiatta aşikar olarak gözlerimizin önünde apaçık bulunmaktadır. Fakat burada insan hataya düşmektedir. Bazı kimseler iki tanrı bulunduğunu ilan etmişlerdir; bazıları teslis itikadını kabullenmişler ve diğer bir kısım insanlar da politeizme mağlup olmaktadır. Bazıları tabiata tapmağa başladılar; diğerleri uluhiyeti çeşitli ilahlara böldüler: Yağmur, hava, ateş, hayat, ölüm tanrıları vs. gibi... Bu gibilerde de maamafih ilahi belirtilerin ortada bulunmasına rağmen; mantığı çeşitli hususlarda tereddüte kapılmış ve hakikatı olduğu gibi göremez olmuştur. Neticesi fikir bulanıklığından başka şey olmayan devamlı aldanmalara tesadüf edilmiştir. Beşeri idrakteki bu hatalar üzerinde biraz duracağız.

Keza, insanlar ölümden sonraki hayat bakımından da bir çok hatalı görüşler ileri sürmüşlerdir. Mesala: Ölümden sonra insanın toz haline geleceği ve tekrar hayata kavuşmayacağı; yahutta insanın ancak bu dünyada daimi olarak gelişmeye tabi olacağı; mükafat ve cezanın hayat devresine münhasır kalacağı gibi.

Hayat formülü ile alakalı meseleye gelince; daha da büyük bir zorluk meydana çıkar. Allahu Teala'nın arzusuna uygun, eksiksiz ve dengeli bir hayat formülünün sadece beşeri mantığın yardımı ile hazırlanması son derece güç iştir. Bir kimse en yüksek zeka ve mantık kabiliyetiyle donanmış olsa ve eşsiz idrak ve uzun hayat tecrübesine sahip bulunsa bile; gene de hayat ve var olma üzerinde hakkaniyete uygun görüşler meydana koyma şansına pek sahip olamaz. Hayat tecrübesi sayesinde bu gibi görüşleri ayakta tutmaya muvaffak olsa bile, gene de hakikatı keşif ve doğru yolu takip edip etmediği hususunda itimattan mahrum kalmış olacaktır.

Gerçi, bu dünya hayatında doğru yolun bulunması için insana, hiç bir dış tesire maruz kalmadan, sırf kendi imkanlarıyla akıl ve mantığını tam ve en iyi şekilde kullanma işi verilseydi, o vakit kendi görüş ve mücadelesi sayesinde hak ve hakikata erişenler muvaffak ve kurtulmuş; erişemiyenler ise muvaffakiyetsizliğe uğramış olacaktı. Fakat Allahu Teala kullarını böyle güç bir işten esirgedi. Lütuf ve inayeti icabı, onlar için aralarından yükseltilmiş olduğu kimselere hakiki bilgiyi, ilahi sıfatları bildirdi; ilah kanunları ve şariat üzere hayat sürme formülünü onlara açıkladı: Hayatın mana ve sebebi ile ölümden sonraki hayat hakkındaki bilgiyi onlara verdi; ve böylece insan için muvaffakiyet ve ebedi saadet yolunu onlara göstermiş oldu. Bu seçkin insanlar Allahu Teala'nın Rasulleri yani Peygamberlerdir. Allahu Teala ilim ve irfanı onlara vahiy suretiyle tebliğ buyurdu. İlahi tebliğleri ihtiva eden kitaba Kitabullah veyahut ta Kelamullah denir. Peygamberin masum ve mübarek hayatını etraflıca teşhis ve onun mükemmel ve kusursuz telkinlerini dikkatle tetkik eden kimsenin, peygamberi tanıyıp tanınaması, o şahsın zeka ve idrake sahip olup olmadığını ortaya koyar. Tam idrak ve akli selime esaslı şekilde sahip kimse, hakikatı tasdik ve Hakkın Rasulü tarafından verilen talimatı kabul edecektir. Eğer Allahu Teala'nın Rasulünü ve telkinlerini reddederse, bu tekzibi onun hak ve hakikat yolunu bulacak ehliyetinde olmadığını ortaya koyar. Bu tekzib hasebiyle ehliyet imtihanında başarılı olmayacaktır. Böyle bir insan, Allahu Teala ile ilahi kanunlar ve ölümden sonraki hayat hakkında hakikatı keşfetmeye asla muktedir olamayacaktır.

4- Gayba İman

Bir şeyi bilmiyorsanız; bileni arayıp sözlerine itimat göstermeniz ve o kimseye tabi olmanız günlük olağan işlerdendir. Hastalanırsanız ve kendi kendinizi tedavi ve iyi edemezseniz, o vakit doktor arar ve o doktorun nasihatını sorgusuz

sualsiz kabul ve takip edersiniz. Niçin? Çünkü o tıbbi tavsiyede bulunmaya tam ehliyetli olup tecrübe sahibidir; bir çok hastaları tedavi ve iyi etmiştir. Bu sebepten onun tavsiyesine bağlanır; her dediğini yapar ve menettiği şeylerden kaçınırsınız. Keza, hukuki meselelerde avukatınızın dediklerine itaat eder ve ona göre harekette bulunursunuz. Tahsil meselesinde öğretmenizin dediklerine inanır ve onun derslerini doğru olarak kabullenirsiniz. Bir yere giderken yolu bilemezseniz; bilene sorar ve o kimsenin götereceği yolu takip edersiniz. Kısacası bilemediğiniz veya bilemeyeceğiniz meselelerde, bilen birine yanaşmanız ve onun tavsiyelerini kabullenip ona göre hareket etmeniz hayatınız boyunca benimseyeceğiniz makul yoldur. O iş ve meselede kendi bilginiz kafi gelmezse, bileni dikkatlice arar ve böylece onun sözlerini ses çıkartmadan kabullenirsiniz. Tam adamını bulmak için her zahmete katlanır; fakat bulduktan sonra, sorgusuz sualsiz onun tavsiyelerini kabul edersiniz. Bu şekildeki itimada “Gayba İman” denir. Çünkü burada siz, bilmediğiniz meselelerde, bilen bir kimseye güvenmiş bulunuyorsunuz. Bu tam olarak “Gayba İman” yani “İman bil Gayb”dir.

Böylece “İman bil Gayb”, vakıf olmadığınız bilgiyi bilenden elde etmeniz manasına gelir. Allahu Teala’yı ve onun hakiki sıfatlarını bilmemektesiniz. O’nun emirlerine uyarak idare eden ve her tarafınızı çevreleyen melekleri bilmemektesiniz. Halikinizin rızasını elde etmek üzere takip edilecek hayat tarzına dair tam bilgiye sahip bulunmamaktasınız ve ahiret hakkında tam bir delalet içindesiniz. Bütün bu bilgiler size Cenab-ı Hak ile doğrudan doğruya teması olan ve kendilerine hakiki bilgi ihsan edilmiş bulunan peygamberler tarafından verilmiş bulunmaktadır. O peygamberler ki, hayatlarındaki samimiyet, doğruluk, sadakat, Allah korkusu ve mutlak namuskarlık; bilgi iddialarının doğruluğuna reddi gayri kabul açık delil olarak ortada bulunmaktadır. Bunların hepsinin üzerinde olarak da tebliğlerindeki mutlak ilim ve kudret, hakikatı söylediklerini ve tebliğlerine itimat ve iddia lüzumunu size kabul ettirecektir. Bütün bu itikadınız “İman bil Gayb”dir. Bu şekilde hakikatı idrak ve hakikatı tasdik davranışı -yani İman bil Gayb- Allahu Teala’ya itaat ve onun rızasına göre hareket için esastır; çünkü hakiki bilgiyi elde etmek üzere Allah’ın Rasulünden başka vasıtaya sahip bulunmamaktasınız. Tam ve hakiki bilgiye sahip olmadan da İslami yolda doğruca ilerleyemezsiniz.

PEYGAMBERLİK MÜESSESESİ

Evvelki mubaheselerimizle aşağıdaki gerçekleri ortaya koymuş bulunmaktayız.

1- İnsan için doğru yol Allahu Teala’ya itaat içinde yaşamaktır; çünkü böyle bir itaat hayatını bilerek ve inanarak yürütmek mutlak ehemmiyettedir. Allahu Teala’yı ve onun sıfatlarını, istediği ve istemediği şeyleri bilmek ve bu bilgidaki doğruluk ve gerçeğe derin inanç... İşte hakiki iman budur!

2- Allahu Teala bu bilgiyi sadece şahsi gayretiyle elde etmek gibi güç bir işten insanı esirgedi. İnsanı böyle güç bir işe sokmadı. Onun yerine bu bilgiyi insanlar arasından seçmiş olduğu peygamberlere açıkladı ve onlara Allahu Teala'nın isteğini beşeriyete ulaştırmaları ve doğru yolu göstermeleri için emirde bulundu. Bu keyfiyet insanları çok feci bir bedbahtlıktan kurtardı.

3- Velhasıl; peygamberi tanımak ve onun Allah'ın hakiki peygamberi olduğunu tetkikten sonra, ona ve onun bildirdiklerine iman etmek ve itaatta bulunup izinde yürümek bütün erkek ve kadınların vazifesidir. Bu yol, tek kurtuluş yoludur.

fiimdi peygamberlik müessesesinin mahiyeti, tarihi ve diğer safhalarını ele alacağız.

1- Peygamberlik Müessesesinin Mahiyeti

Bu alemdeki insanların bütün ihtiyaçlarının, Allahu Teala tarafından en cömert şekilde, temin edilmiş olduğunu görebilmektesiniz. Her yeni doğan çocuğa dünyaya gelmeden evvel görmesi için göz, işitmesi için kulak, nefes alması ve koklaması için burun, tutunması için el bahşedilmiştir. İnsana lüzumlu veya lüzumunu duyacağı her türlü imkan, kudret ve kaabiliyet en dakik bir şekilde temin edilmiş ve naciz vücuduna ustalıkla yerleştirilmiştir. En ufak ihtiyacı evvelden görülmüş ve temin edilmiştir. Hiçbir şey ihmal edilmemiştir.

Yaşamakta bulunduğumuz dünyada da keza aynı şey mevcuttur. Burada hayat için lüzumlu her şey bol bol temin edilmiştir; hava, ışık, ısı, su ve daha neler neler. Çocuk gözünü açınca anasının göğsünde gıdasını bulur; ebeveyni onu insiyaki olarak sever; ona bakmak, büyütme ve onun refahı için her şeyden fedakarlık yapmak üzere kuvvetli bir arzu ana baba kalbine yerleştirilmiştir. Yetişme döneminde, çocuk himaye altında olgunluğa kavuşmakta ve hayatının her safhasında ihtiyaçlarını tabiattan temin etmektedir. Devamı ve büyümesi için, her türlü maddi şartlar sağlanmakta ve her zaman, bütün kainatı hizmetinde bulmaktadır.

Bundan başka, hayat mücadelesi için lüzumlu maddi, manevi, ve ahlaki her türlü kudret, takat ve kaabiliyet bahşedilmiştir. Burada Allahu Teala nimetlerini insanlara, eşit dağıtmamak suretiyle, harikulade bir tertip ortaya koymuş bulunmaktadır. Dünya nimetlerini herkese eşit şekilde dağıtmış olsaydı, o vakit her insan birbirinden tam manasıyla ayrı ve müstakil olacak, karşılıklı yardım ve buna bağlı işbirliği temin edilememiş bulunacaktı. Böylece bir bütün olarak insanoğlu lüzumlu her şeye sahip olmasına rağmen, kaabiliyet insanlar arasında idareli şekilde tevzi olunmuştur. Bazıları vücut kuvvetine ve cesarete sahiptirler; diğerleri zeka kabiliyetinde temayüz ederler. Bazıları muazzam sanat, şiir ve felsefe kaabiliyetiyle dünyaya gelirler. Bazıları ifade kudreti, diğer bir kısmı ise askeri güç, ticari zeka, riyazi deha, ilmi fikir, ebedi merak ve felsefi, vs. istidata

sahiptirler. Bu muayyen kaabiliyetler insanı temayüz ettirir ve zihinleri karıştıran en müşkül meseleleri bile kavramaya onu muktedir kılar. Bu vukuf, istidat ve kaabiliyetler Allah vergisidir. Bunlar böyle mümeyyiz vasfa nasibi olan insanların tabiatında tecelli eder. Ekseriya doğuştan olup, sadece tahsil ve çalışma ile elde edilemez.

Allahu Teala'nın nimeti olan bu istidatlar üzerinde dikkatlice düşünmekle de keza kaabiliyetlerin insanlar arasında şahane bir şekilde tevzi edilmiş olduğu anlaşılır. Beşeri madeniyetin umumi bakımdan devamı için lazım olan ehliyetler normal kimselere bahşedilmiş olmasına rağmen; az sayıda olan fevkalade istidatlar ancak az kişiye verilmiş bulunmaktadır. Askerler, çiftçiler, esnaf ve işçiler büyük bir yekun tutmaktadır; fakat kaabiliyetli ve üstün kuvvetli kumandanlar, alimler, büyük ve becerikli devlet adamları ve münevverler sayıca çok azdırlar. Her türlü meslek ve medeniyete ait her sanat ve hünerde de vaziyet aynıdır. Yüksek ehliyet ve büyük dehaların az kimsede bulunması umumi kaide olarak görünmektedir. Beşer tarihinde silinmez izler bırakmış ve başarıları asırlarca beşeriyete rehber olmuş dehalar az ve nadirdir. Bugün dahi sayıları az bulunmaktadır.

Burada başka bir mesele ile karşılaşılmaktadır. Beşeri medeniyetin ana ihtiyacı sadece hukuk, politika, ilim ve riyaziye, mühendislik, teknoloji, maliye, iktisat ve bu gibi sahalardaki mütehassısların luzümuna mı münhasır bulunmaktadır? Yoksa doğru yolu -yani Allah'ın gösterdiği kurtuluş yolunu- gösterecek insanlara da ihtiyaç var mıdır? Diğer sahalardaki mütehassıslar ancak bu dünyada mevcut her türlü nimetlerin elde edilmesini insanoğluna sağlarlar; fakat aslında hayatın ne manaya geldiğini söyleyecek kimseler bulunmalıdır. İnsan aslında nedir ve ne için yaratılmıştır? Her türlü kudret ve imkan ile onu kim donatmış ve ne için donatmıştır? Hayatın hakiki değerleri nelerdir ve bu değerler nasıl elde edilebilir? İnsanın en esaslı ihtiyacı budur ve bu hususu bilmeden, kuvvetli bir temele dayanan medeniyet kurulamaz ve gerek bu dünyada, gerekse öbür dünyada muvaffak olunamaz. İnsanın en ufak ihtiyaçlarını bile temin etmiş olan Allahu Teala'nın böyle çok mühim ve en hayati bir ihtiyacı ihmal etmesine inanmayı mantık kabul etmez. Hayır bu asla olamaz ve olmamaktadır. Allahu Teala farklı insanlara ilim ve fen verdiği gibi; kendisini -Allah'ı- bilecek derin görüşlü, saf sevgi kudretine sahip ve en yüksek kaabiliyetli kimseleri yetiştirdi. Onlara din, takva ve hakkaniyet yolunu açıkladı. Hayatın geleceğine ve ahlakın değerine ait bilgiyi verdi. İnsanlara ilahi tebliği yaymaları ve doğru yolu gösterme vazifelerinde onlara itimatta bulundu. İşte bu muhterem şahıslar Allahu Teala'nın Rasulü olan peygamberlerdir.

2- Peygamberin Özelliği

Mübarek peygamberler beşeri cemiyet içinde hususi kabiliyet ve hilkat bakımından, zihni temayülleri Allah'tan korkan ve manidar bir hayat sürmeleri

ile temayüz etmişlerdir. Aşağı yukarı diğer dahilerin ilim ve sanatta fevkalade kabiliyet ve tabii istidatlarında sivrilmeleri gibi insanda kendini gösteren deha kaabiliyeti, kendiliğinden herkesi o kişinin şahsiyetini tanıma ve tastik etmeye ikna eder. Mesela: Hilkatten şair birini dinlesek, onun fevkaledelik arzeden dehasını derhal anlarız. Böyle bir fitri kabiliyet kendilerine bahşedilmemiş olanlar şairlikte ne kadar çalışırlarsa çalışsınlar başarılı olamazlar. Hilkat bakımından hatip, muharrir, lider ve mucitler için de vaziyet aynıdır. Bu gibi kabiliyetler harikulade kudret ve fevkalade başarılar ile kendini gösterir. Başkaları ona eşit olamazlar. Aynı şey peygamber için de geçerlidir.

Onlar başkalarının anlıyamadıklarını anlar ve başka kimsenin söylemedikleri mevzuları konuşur ve bu mevzulara ışık tutar. On sene derin derin düşünüp araştırmakla bile hiç kimsenin anlayamayacağı en karışık meselelerde bilgi sahibi olur. Onun her söylediğini mantık kabul eder; kalp onların gerçek olduğunu sezer; ve dünya tecrübesi ile dünya hadiselerini teşhis, onun ağzından çıkan her kelimenin doğruluğunu ispat eder. Mamafih bizler de bunların benzeri işler yapmaya çalışırız; fakat karşılaştığımız netice başarısızlıktan başkası olamaz. Peygamberin son derece saf ve temiz tabiatı ve huyu icabı olarak tuttuğu her işteki hareket tarzı hakka sadakat ve en yüksek insanlık örneğidir. O asla yalan söylemez ve hiçbir kötülük yapmaz. Daima fazilet ve hakkı telkin eder ve başkalarına öğüt verdiği şeyleri kendi nefsinde tatbik eder. Fikirlerine uymayan hiçbir vak'a ya kendi hayatında rastlanmaz. Ne sözünde ve ne de fiilinde şahsi menfaat emaresi bulunmaz. Başkalarının iyiliği için cefaya katlanır ve kendi menfaati için başkalarına cefa çekirtmez. Bütün hayatı doğruluk, asalet, hulki safiyet, yüksek düşünce ve beşerin en üstün yaratılışı misalidir. Hayatına gölge düşürecek herhangi bir leke ve en ufak kusurdan ayrı bir karaktere sahiptir. Bütün bu vakıalar, bütün bu vasıflar, onun Allah'ın peygamberi olduğunu ve ona iman edilmesi lüzumunu aşık kılmaktadır.

3- Peygambere İtaat

Bu gibi mübarek zevatın Allahu Teala'nın hakiki peygamberi olduğunu tahkik edince, o vakit bu idrakin icabı olarak sözleri dinlenilecektir; talimatları takip edilecek ve emirlerine itaat edilecektir. Bir insanın Allahu Teala'nın hakiki peygamberi olduğunun kabul edilmesine rağmen sözlerine inanmamak ve tebliğlerine uymamak oldukça gayri mantiki bir iştir; çünkü onu Allahu Teala'nın peygamberi olarak tanımamızın manası, onun her söylediğinin, Allahu Teala'dan geldiğini ve her yaptığının Allahu Teala'nın rızasına ve arzusuna uygun bulunduğunu tasdik demektir. Böylece ona itaatsizlik Allah'a itaatsizliktir ve Allah'a itaatsizlik ise mahv ve perişanlıktan başka bir şey değildir. Bu sebepten peygamberin mutlak olarak kabulü suretiyle onun emrine boyun eğmek ve o emri tereddütsüz kabul etmek boynumuza borç olur. fiu veya bu emrin hikmet ve faydalarını tam olarak anlayamıyabilirsiniz. Fakat bir emrin

peygamberden gelmesi gerekçesi, onun hiçbir şüphe ve tereddüte mahal kalmadan doğru olacağına kafi teminattır. Sizin anlamaya muktedir bulunmamanız, onun kusurlu veya hatalı olmasına sebep teşkil etmez. Zira beşer idraki hatadan salim değildir. Aklın hududu vardır ve her şeyi bilemez. Herhangi bir sanata tamamiyle vakıf olmayan kimse, o sanatın inceliklerini anlayamaz. Fakat o şahsın bir mütehassısın sözlerini reddetmesi ve mazeret olarak da mütehassısın anlıyamadığını ileri sürmesi için ancak deli olması icap eder. Ehemmiyeti haiz olan her dünya işinde danışmak için mütehassısa ihtiyaç duyduğu ve ona müracaattan sonra tavsiyelerine itimat edilmesi ve ona göre hareket edilmesi kayda değer. Kendi kendinize hükme varmaya ve müdahalede bulunmaya hakkınız olmasına rağmen, ona teslim olur ve onu takip edersiniz. Her insan dünyadaki her çeşit fen ve sanata sahip çıkamaz. Halk için makul yol, yapabileceğini yapmak ve yapamayacağı işler için de kendisine rehber olarak münasip insanı bulmak üzere bütün zeka ve kabiliyetini kullanması ve böyle bir insanı bulduktan sonra da, onun nasihatını kabul ve onu takip etmesidir. Muayyen bir şahsın maksadınıza en uygun kimse olduğuna itimat getirdikten sonra tavsiye ve rehberliğini rica ve ona tam olarak emniyet edersiniz. Boyuna izahat istemek suretiyle onun her adımda işine karışmak açıkça görgüsüzlük olur. Hukuki bir dava için avukatla mutabık kalınca artık her vesileyle avukatın işine karışamazsınız. Ancak ona itimat eder ve onun tavsiyesini dinlersiniz. Tıbbi meselelere burnunuzu sokmaz ve doktorla münakaşa suretiyle mantıki kabiliyetinizi denemezsiniz. Hayat için de tutulacak münasip yol budur. Dini meselelerde de aynı usulün tatbiki icap eder. Allahu Teala hakkında bilgiye muhtaçsınız: Allahu Teala'nın arzusuna uygun hayat tarzını bilmek ihtiyacındasınız. Bu sebepten Allahu Teala'nın hakiki peygamberini aramak zorundasınız. Ve onu aramak için sonsuz dikkat, idrak ve basiretinizi kullanacaksınız. Çünkü hakiki peygamber yerine yanlış insan seçerseniz, o vakit sizi yanlış yola sevkedecektir. Mamafih her mütalaayı hassasiyetli enine boyuna ölçüp tarttıktan sonra muayyen kimsenin hakiki peygamber olduğuna kesin karar verince, o vakit ona tamamiyle itimat ve emrine sadakatla itaat etmemiz icap edecektir.

4- Peygambere İnanmanın Lüzumu

fiu halde insan için doğruluk ancak ve ancak peygamberler tarafından şekli açıklanmış olanıdır. Uygun hayat tarzı ise onun -peygamberin- bizlere Allah tarafından olduğunu bildirdiği tarzıdır. Bundan kolaylıkla anlaşılacağı vechile; peygambere iman, itaat ve onun yolunda gitmek herkes için mutlak suretle lüzumludur. Ve peygamberin emrini terk edip kendi kendine yol açmaya çalışan bir kimse doğruluktan ayrılmış ve pek tabii ki kötü yola sapmış olur.

İnsan bu meselede acaip bir hata işlemiş olur. Bazı insanlar vardır ki, peygamberin iffet sahibi olduğunu ve doğruyu söylediğini kabul etmekle

beraber, ona iman etmezler. Bu gibi kimseler yalnızca kafir olmakla kalmayıp, aynı zamanda basiretsiz ve gayri tabii bir yolun yolcusu olurlar. Çünkü peygamberi bildikten sonra onu takip etmemek, bile bile yanlış yolu takip etmek demektir. Bundan daha büyük bir saçmalık ne olabilir? Bazı kimseler “rehber olarak peygambere ihtiyacımız yoktur, doğru yolu kendi kendimize bulabiliriz” derler. Bu da sakat bir görüştür. Geometri okumuşsanız; iki nokta arasında ancak bir tane doğru yol bulunabileceğini ve çizilecek diğer bütün hatların eğri olacağını veyahutta o noktalara varmayacağını bilirsiniz. İslam lisanında “Sırat-ı Müstakim” tabir olunan doğru yol meselesi de aynıdır. Bu geçit insandan başlayıp, doğruca Allahu Teala’ya gider; ve bunun ise ancak ve ancak tek ve yegane yol olduğu açıktır. Diğer bütün yollar ayrılık gösterecek ve kötülüğe sapacaktır. Böylece bu doğru yol peygamber tarafından gösterilmiş olanıdır. Ondan başka doğru yol yoktur ve olamaz. Bu yola gözlerini kapayıp, başka geçit aramak ise insanın kendi hayaline aldanmış olmasıdır. Seçtiği yolun doğruluğunu hayal eder; fakat hemen kendisini bir kırıksıklık içinde bulur. Dolambaçlı yollarda ve kuruntusunun mahsulü olan avarelik içinde kaybolur. Yolunu kaybeden birinin karşısına iyi bir adam çıkıp yol gösterse, fakat o kimse bu adamı reddedip “sizin rehberliğinizi kabul etmeyeceğim, bana göstermiş olduğunuz yolu da kabul etmeyeceğim.” “Bu meçhul mıntıkada körü körüne ve kendi başıma aranacağım ve hedefime kendi yolumdan varmaya çalışacağım” derse, o vakit o kimse hakkında ne düşünürsünüz? Peygamberin doğru yolu gösterme çabasına bu hal tam manasıyla budalalıktır. Herkesin yeni baştan ve hiç noktasından işi ele almaya çalışması muazzam zaman ve enerji kaybına sebep olacaktır. Fen ve sanat sahasında da bu yola asla gidilmediğine göre; burada neden gidilsin?

Sakat ve zayıf taraflarını ortaya koyan belirtiler az dahi olsa, böyle bir hal çok adi bir hatadır. Fakat meselenin daha derinlerine inerseniz, o vakit hakiki peygambere iman etmeye kimsenin hiçbir vakit doğru yolu, yani Allah’a giden yolu bulamayacağına şahit olacaksınız. Bunun böyle olmasına sebep ise, hak yolundaki kimsenin benimsediği nasihatlarla inanmayı reddeden insanın bu inadı dolayısıyla hakikat manzarasının ondan uzaklaşması ve insanın kendi dikbaşlılık gurur ve inadının kurbanı olmasıdır. Ekseriya bu redde sebep ise; hatalı gurur; körü körüne taassup; cedlerinin yoluna veya peygamberin telkinatiyle kabili telif olmayan süfli arzulara nefsinin inatla bağlanmış olmaktan ileri gelmektedir. Bu hallerden herhangi birine saplanan kimse için doğru yol kapalı kalır. O adam artık ortalığı hakikatın renkli ışığı altında seyredemez. Böyle bir kimse kurtuluş için herhangi bir yol bulamaz. Diğer taraftan bu komplekslere esir olmayan samimi ve hak aşığı kimse için hakikat yolu açıktır ve onun peygamberi reddetmesine hiçbir sebep olamaz. Hatta peygamberin telkinatını, kendi ruhunun aksi sedası olarak bulur ve peygamberi keşfetmiş olmakla kendini keşfetmiş olur.

Her Şeye ilaveten, hakiki peygamber Allahu Teala tarafından yükseltilmiş kimsedir. Tebliğini beşeriyete ulaŐtırması için onu gönderen Allahu Teala'dır. Böylece Allah'ın Rasulüne iman etmeyi reddeden kimse aslında Allah'ın emirlerine uymayı reddetmiŐ sayılır ve Allah'a asi olur. Bir hükümdar naibinin otoritesini kabul etmeyen bir kimse, aslında bizzat hükümdarın otoritesini kabul etmiyor sayılır ve asi olur. Böyle sayılacağı inkar edilemeyen bir vakıadır. Bu itaatsizlik onu asi hale getirir. Allahu Teala dünyanın sahibi, hakiki hükümdarı ve padiŐahların padiŐahıdır. Rasul ve peygamberlerini tanımak ve onlara Allahu Teala'nın itimat ettiği peygamberleri olarak itaat etmek her insanın mecburi vazifesidir. Peygamberden vazgeçen kimse Allah'a inansa da, inanmasa da pek tabiidir ki kafir olur.

4- Peygamberliğin Kısa Tarihçesi

fiimdi peygamberlik tarihine Şöyle bir göz atalım. Bu uzun zincirin nasıl baŐladığını; tedricen nasıl geliŐtini, uzadığını ve ahir zaman peygamberi Rasulullah'ın (s.a.v.) Şahsında nasıl zirveye ulaŐtığını hep beraber görelim.

Beşer nev'i bir tek insanda, yani Adem'den (a.s.) başladı. İnsanlık ailesi ondan geliŐti ve beşer nev'i çoğaldı. Bu dünyada doğan bütün insanlar ilk çift olan Adem (a.s.) ile Havva'nın neslindendir. Bu noktada tarih ile din hem fıkirdir. İnsanın menŐe-i hususundaki araŐtırmalar dahi, beşeri varlığın birbirinden ayrı zaman içinde ve dünyanın birbirinden ayrı yerlerinde, muhtelif insanların vücut bulmasıyla baŐladığını göstermemektedir. Alimlerin çoğu da keza, ilk olarak bir insanın var olacağını ve bütün beşer ırkının aynı adamın nesli olacağını tahmin etmektedir.

Yeryüzünde ilk insan olan Adem (a.s.) aynı zamanda Allahu Teala'nın ilk peygamberi olarak tayin edildi. Allahu Teala ona kendi dinini -İslamiyeti-açıkladı. Allahu Teala'nın birliği: Yaratanın ve bu dünyanın geçimini sağlayanın O olduğu; kainatın sahibi olup ancak ve ancak O'na ibadet edilebileceği; günün birinde O'na dönölüp O'ndan yardım istenilebileceği; O'nun rızasına uygun olarak iyi, muttaki ve Hak yolunda bir hayat yaŐanması icap ettiği ve böyle yapanlara Allahu Teala tarafından mükafat verileceği; Allahu Teala'dan uzaklaŐan ve O'na itaatsizlik edenlerin dünya ve ahirette kaybedecekleri; imansızlık ve itaatsizlik yüzünden ağır cezalara çarptırılacakları bildirildi. Yani, ilahi tebliğleri kendi nesline ulaŐtırması hususu Adem'e (a.s.), Allahu Teala tarafından emir buyruldu.

Adem'in (a.s.) neslinden iyi olanlar doğru yolda yürüdüler. Fakat kötü olanlar babalarının derslerini terkettiler ve yavaş yavaş yanlış yollara saptılar. Bazıları güneŐe, aya ve yıldızlara taptılar; diğerleri ağaçlara, hayvanlara ve nehirlere ibadet ettiler. Bazıları ateş, su, hava, sıhhat ve tabiatın bütün nimet ve güçlerinin ayrı tanrılar idaresinde olduğuna ve teveccühlerini kazanmak için onlara ibadet

etmek lüzumuna inandılar. Bu yolda cehalet, çeşitli tanrılar ve putlara tapılmasına ve bir çok itikadların türemesine sebep oldu. Bu hal Adem (a.s.) evladının dünyaya yayılmakta ve muhtelif ırk ve milletler teşkil etmekte olduğu bir çağda idi. Her millet kendisine has ayin ve merasimi olan bir din kurmakta idi. Yalnız bu kadarla da kalmayıp; Adem'in (a.s.) torunları, Allahu Teala'nın onlar için açıklamış olduğu ve büyük cedleri tarafından onlara öğretilen hayat tarzını bile unutmuş oldular. Aralarında her türlü kötü adetler ve her çeşit cehalet eğilimi çoğaldı ve yaygın bir hale geldi. Hak ile batılı ayıramaz oldular. Bir çok batıl şeyleri hak diye bellemeye başladılar ve birçok doğru telakkileri yalnızca bilmemekle kalmayıp, onları batıl olarak kabul etmeye başladılar.

Allahu Teala bu devrede onlara İslam'ı öğretiler diye peygamberler göndermeye başladı. Her biri kendi halkına unutulmaları dersleri hatırlattı. Putlara tapmayı, şirk koşmayı; yani diğer tanrıları Allahu Teala'ya ortak etmeyi terkedip hakka ibadeti halka öğretiler. Her türlü cehalet adetlerini ortadan kaldırdılar. Allahu Teala'nın arzusuna göre doğru hayat tarzını halka izah ettiler ve onlara cemiyet içinde tatbik ve takip edilmesi icap eden hayati ehemmiyetteki kanunları verdiler. Her memleket, her ülke ve her millet arasında Allahu Teala'nın hakiki peygamberleri ortaya çıktı. Hepsinin tek ve müşterek dini İslam dini idi.

fiüphe yok ki muhtelif peygamberlerin telkin usulleri ve şariat prensipleri, içinde yaşadıkları ve aralarından ortaya çıktıkları milletlerin kültür ve ihtiyacına göre, birbirlerinden biraz farklı idi. Her peygamberin kendine has telkinleri, karşılaştıkları kötülüklerin ve o kötülükleri yok etmek için sarf etmekte oldukları gayretlerin çeşidine göre tayin edilmekte idi. Islahat usulleri ise, çeşitli eğilim ve fikirlerle mücadeleye uygun olmak üzere birbirinden farklı bulunmakta idi. Milletlerin, iptidai devredeki cemiyet, medeniyet ve kültür hayatı içinde bulundukları zaman, kanun ve nizamları basit idi. Cemiyetler gelişip yükseldikçe bu kanun ve nizamlar değişiklik ve düzenlemeye uğradı. Mamafih aradaki fark, suni ve görünüşte idi. Her dinin telkini esasta aynıydı. Yani Allah'ın birliği, takvaya bağlılık, iyilik ve sulh, mutlak ve adil mükafat ve mücazat yeri olan ahirete inanmak.

Allahu Teala'nın peygamberlerine karşı insanın tavır ve hareketi acaip olmuştur. Evvela peygamberlere kötü muamelede bulunmuşlar ve peygamberlerin telkinlerini dinleyip kabul etmeyi reddetmişlerdir. Bazı peygamberler memleketlerinden çıkarılmış, bazıları öldürülmüş, bazıları ise hayatları müddetince nasihatla bulunmalarına rağmen, halkın lakaydisi karşısında ancak bir kaç taraftar bulabilmişlerdir. Mamafih sürekli olarak uğramış bulundukları yıpratıcı muhalefet, alay ve hakaret içinde, Allah'ın bu peygamberleri nasihatlarına ara vermediler. Sabır ve metanetleri ile eninde sonunda muvaffak oldular; nasihatleri ve metanetleri boşuna harcanmış olmadı. Geniş halk ve

cemaat kitleleri bu tebliğleri kabul ettiler ve itikadlarına katıldılar. Asırlar boyunca dalelat, cehalet ve kötü hareketlerin neticesi olarak husule gelen fena temayüller böylece bir şekil almış oldu. Peygamberin hayatında telkinatını kabul ve takip ettiler. Peygamberin vefatından sonra eski hurafelerini dinlerine soktular ve peygamberin gösterdiği yolda değişiklik yaptılar.

Oldukça garip bir ibadet tarzını benimsediler. Hatta bazıları peygambere tapma yoluna gittiler. Kimisi peygamberi Allahu Teala'nın timsali, kimisi oğlu, kimisi de Allahu Teala'ya ortak yaptılar. Kısacası, bu bakımdan insanın çeşitli tutumu, mantığın gülünç tezahürü ve kendi kendisiyle alay etmesi misaliydi. Putları paramparça etmek gibi mübarek bir vazifeye sahip olan bu muhterem insanları putlaştırdılar. Cehaletin adet ve ayinlerini, esassız ve yanlış hikayelerini ve insan yapısı kanunları dinle birbirine karıştırarak peygamberlerin emirlerinde değişiklik yaptılar ve eğri yola saptılar. Böylece üzerinden asırlar geçince hakikat ile hayal karmakarışık bir hal aldı ve peygamberin yolu hayal içinde o kadar kaybolodu ki, artık taneyi samandan ayırmaya imkan kalmadı. Peygamberlerin yolunda yapmış oldukları bu fesat hareketi ile kalmayıp, daha ileri de gittiler. Peygamberlerin hayatları hakkında hayali hikayeler ve değeri olmayan rivayetler uydurdular. Peygamberlerinin hayat hikayelerini o kadar değiştirdiler ki, artık onların hayatlarına ait hakiki ve güvenilir bilgi farkedilmez hale geldi. Kendi taraftarlarınca girilen bütün bu fesat hareketlerine rağmen peygamberlerin emekleri boşa çıkmadı. Her türlü değişikliğe rağmen hakikatın bazı izleri bütün milletler arasında devam edebildi. Allah ve ölümden sonraki hayat fikri, bir veya diğer şekliyle kat'i olarak benimsendi. İyilik, hakkaniyet ve ahlakın bazı prensipleri bütün dünyaca kabul edildi. Böylece peygamberler kendi haklarına milletlerarası bir dinin emniyetle sunulması için lüzumlu fırsatı ve zemini hazırladılar. Öyle bir din ki, insan fitratına tamamen uygun olup cemiyet ve akidelerin bütün iyi taraflarını bünyesinde bulundurmakta ve insanlık tarafından tabiatıyla ve müştereken şayanı kabul bulunmaktadır.

Yukarıda bahsettiğimiz gibi, başlangıçta milletler veyahut hak grupları arasında ayrı ayrı peygamberler ortaya çıktı. Her birinin telkinatı bilhassa kendi halklarının özelliklerine göre mana taşımaktaydı. Buna sebep ise tarihin o devrelerinde milletlerin birbirinden çok uzak ve ayrı yaşamaları; her biri kendi coğrafi sınırları içinde kalmak üzere, aralarındaki ilişkinin kesik olması ve birbirleriyle konuşmak imkanı bulunmamasından ileri gelmeyeydi. Bu şartlar altında; müşterek bir dünya dini ile o dine bağlı olan dünyevi bir şariat sistemini yaymak pek güçtü. Bundan başka eski milletlerin umumi durumları birbirinden çok farklıydı. Sonsuz cehaletleri, çeşitli topluluklar arasında farklı şekildeki ahlaki bozukluk ve dini hislerinde tereddidi vücuda getirildi. Bu sebepten onlara hakikatı telkin etmek ve Allah'ın yolunda onları kazanmak; kötülük ve adaletsizliği yavaş yavaş yok etmek; cehaletin kökünü kazımak; ve insanlara saf, dindar ve hak yolunda olarak yaşamayı öğretmek, ve böylece onları ebedi hayat

yolunda hazırlayıp yetiştirmek için bir çok peygamberin ortaya çıkmasına lüzum hasıl oldu. Beşeriyetin bu şekilde yetiştirilmesi fikir ahlak ve manevi bakımdan gelişmesi için kaç bin sene geçmiş olduğu ancak Allahu Teala'ya malumdur. Maamafih insanlık gelişmeye devam etti ve zamanı gelince tedricen olgunluk çağına erişmiş oldu.

Ticaret, sanayi ve ilmin gelişme ve yayılması ile milletlerarası ilişki kuruldu. Çin ve Japonya'dan taa Avrupa ve Afrika'ya kadar gerek denizden ve gerekse de karadan muntazam seferler kuruldu. Çok kişi okuma yazma öğrendi. Memleketler arasında fikir mubadelesi; ilim ve diğer bilgi alış-verişine başlandı. Geniş ülkeleri fetheden, güçlü imparatorluklar kuran ve çeşitli milletleri tek siyasi sistem içinde toparlayan muazzam fatihler ortaya çıktı. Böylece milletler yakınlaştıkça yakınlaştılar ve aralarındaki ayrılıklar azaldıkça azaldı. Bu şartlar altında bir hayat tarzını karşılayan ahlak ve maneviyata ait sosyal, medeni, siyasi, iktisadi hususlarda insanın bütün ihtiyaçlarını temin eden; gerek dini ve gerekse dünyevi unsurları bünyesinde toplayan aynı dinin, Allahu Teala tarafından bütün insanlara gönderilmesi kabil oldu.

Bundan iki bin seneden daha evvel insanoğlu fikri kabiliyet bakımından evrensel bir dinin hasretini duyacak bir hale geldi. Her ne kadar bazı ahlak prensiplerinden oluşmuş ise de, olgun bir hayat sistemi olmayan Budizm Hindistan'da ortaya çıktı. Bir taraftan Japonya ve Mongolya; diğer taraftan ise Afganistan ve Buhara'ya kadar yayıldı. Bu dinin vaizleri enine boyuna dünyada seyahat yaptılar. Birkaç asır sonra hristiyanlık ortaya çıktı. Aslında İslam'dan başka bir şey olmayan İsa (a.s.) tarafından öğretilmiş bulunan bu din, sonradan taraflarınca hristiyanlık adı altında karmakarışık bir vaziyete getirildi ve bu yahudileştirilmiş haliyle bile İran ve orta şarkın en uzak yerlerine ve Avrupa ve Afrika'nın en ücra köşelerine kadar yayıldı. Bu vakalardan açıkça anlaşılacağı üzere, o çağlarda insanların içinde bulunduğu şartlar, bütünü ile insanlık için ortak bir dine ihtiyaç duyulmakta idi. Bu şekilde hazırlanmış olmaları dolayısıyla hakiki ve olgun bir din bulamayınca, hüküm sürmekte olan bozuk ve yetersiz dinleri milletler arasında yaymaya başladılar.

Beşeri medeniyetin bu zor safhasında, zihinlerde dünyaya yaygın bir din fikri gelişince, bütün varlıklar için Arabistan'da bir peygamber meydana çıktı. Onun yaymak üzere ortaya koyduğu din gene İslam'dı. Fakat bu sefer başlı başına ve dünyevi hayatın her safhasını içine alan mükemmel ve olgun bir sistem olarak. O bütünüyle beşer nev'ine peygamber olarak gönderildi ve dini bütün dünyaya yaymaya yetkili kılındı. O, İslam peygamberi ve Allah'ın sonuncu peygamberi Rasulullah (s.a.v.) idi.

6- Rasulullah'ın (s.a.v.) Peygamberliği

Dünya haritasına bakacak olsak, dünya için çok lüzumlu olan din için Arabistan'dan daha uygun memleket bulunamayacağını görürüz. Orası, Asya ve Afrika'nın tam arasındadır ve Avrupa ise buraya hiç de uzak değildir. Aynı zamanda Rasulullah'ın (s.a.v.) zuhurunda Avrupa'nın medeniyet ve kültür bakımından ilerlemiş milletleri, bu kıtanın güney kısmında yaşamaktaydılar. Böyle olunca, bu insanlar Arabistan'a aşağı yukarı Hintliler ile aynı mesafedeydiler. Bu hal Arabistan'ı merkezi vaziyete sokmaktaydı.

O devrin tarihine bakınız. Böyle bir peygamberlik için araplardan daha munasibinin bulunamayacağını göreceksiniz.

Dünya üzerine bütün milletler çetin bir dünya hakimiyeti gayreti içindeydiler. Bu uzun mücadele ve sonu gelmez çekişme ile her türlü imkan ve hayatîyetlerini kaybetmiş bulunuyorlardı. Araplar ise canlı ve cesur kişilerdi. Sözde sosyal ilerleme, ileri milletler arasında kötü adetler meydana getirmişken, araplar arasında böyle bir gelişme mevcut değildi. Bu sebepten onlar lüks ve şehvet düşkünlüğünün meydana getirmiş olduğu hareketsizlik, haysiyetsizlik ve gevşeklikten masun bulunmaktaydılar. Beşinci asrın putperest arapları dünyanın büyük milletlerinin tesirine maruz kaldıkları gayri tabii sosyal sistem ve medeniyetlerin kötü tesirine kapılmamışlardı. O zamanın sosyal gelişmesinin bozmadığı milletlerin sahip olması lazım gelen bütün ehliyetlere sahiptiler. Cesur, korkusuz, cömert, sözlerine sadık, hürriyet aşığı ve siyasi bakımdan bağımsızdılar. Yani hiçbir emperyalist kuvvetin hegemonyasına bağlı değildiler. Gayet basit yaşamakta ve lüks hayatın gevşekliğinden uzak bulunmaktaydılar. Hiç şüphe yok ki, hayatlarında sonradan bahsedeceğimiz bazı kötü taraflar da vardı. Fakat bu kötülüklerin varlığına sebep ise, binlerce sene Arabistan'da hiçbir peygamberin olmayışı ve onları medeniyesizleştirecek ve ahlaklarını bütün kötülüklerden temizleyecek herhangi bir ıslahatçının ortaya çıkmamasından ileri geliyordu.

Kumlu çöllerde hür ve serbest geçen hayat, asırlar boyunca sonsuz cehaletlerinin teşvikçisi ve besleyicisi olmuştu. Bu sebepten onlar o kadar sert idiler ki, yaptıkları işler her insanın yapabileceği cinsten değildi. Mamafih aynı zamanda; fevkalade kuvvetli bir şahsiyet onları ıslahata davet etse ve onlara en güzel ve en mükemmel bir program takdim etse, o daveti kabul edecek ve böyle bir hedefin gerçekleşmesi için müessir bir şekilde harekete hazır ve bu dava uğrunda hiçbir mücadele ve fedakarlıktan kaçınmayacak yetkiye sahiptiler. Davaları uğrunda bütün dünyanın düşmanlığını bile karşılamaya hazır olabiliyorlardı. Filvaki kainatın peygamberi Rasulullah'ın (s.a.v.) telkinini yaymak için böyle taze zeminde, kuvvetli er kişilere ihtiyaç vardı.

Bir de arap lisanına bakınız. Eğer o lisanı tetkik eder ve ebebiyatının derinliklerini araştırırsanız; o vakit yüksek ideallerin ifadesi, ilahi ilme ait en ince ve en hassas tarafların izahı ve insan kalbine, ilahi kalıplara teslim olmak

üzere, tesir icrası için arapçadan daha uygun bir lisan bulunamayacağına emin olursunuz. Küçük ayet’ler, özlü cümleler fikirler alemini ifade eder ve aynı zamanda onlar o kadar tesirli ve o kadar kalpleri sarar ki... Kendine has ahengi, insanı aşka getirir, vecde getirir. O kadar tatlıdır ki, sanki kulaklara en hoş ve en latif sesin ahengi dolar. Öyle bir ahenk ile doludur ki, dinleyen bütün benliğiyle o tatlı senfoninin tesiri altında kalır. O kadar zengin ve o kadar muazzam bir lisandır ki Allahu Teala’nın muazzam kelimeleri olan Kur’an-ı Kerim için lüzumlu olanı odur.

Allahu Teala’nın Arabistanlı cihan peygamberine doğru yeri uygun görmesindeki hikmetin sebebi budur. fiimdi Allahu Teala tarafından seçilen cihan peygamberinin eşsiz ve fevkalade şahsiyetini görelim.

7- Rasulullah’ın (s.a.v.) Peygamberliği Hakkında

Rasyonel Tahlil

Gözlerini kapayan biri bundan 1400 sene evvel dünyada olduğunu hayal etse; her şeyin bu günkü dünyadan farklı olduğuna ve etrafımızdaki şeylerde en ufak bir benzerlik bulunmadığına şahit olacaktır. Fikir değiş tokuş imkanı azdı. Haberleşme vasıtası mahdud olduğu kadar gelişmemiş bir haldeydi. İnsanın bilgisi çok az ve kuru idi. Fikir sahası dar ve boş inanç, vahşet ve yalan ile çevriliydi. Zulüm hüküm sürmekteydi. Ancak beşerin ilim ufuklarını zorlukla aydınatabilecek zayıf bilgi kırıntıları mevcuttu. Telsiz, telefon, televizyon, sinema yoktu. Tren, motorlu vasıtalar ve tayyare hayal bile edilmemekteydi. Matbaa ve neşir vasıtaları bilinmemekteydi. Ancak yarım yamalak bilgi ne olursa olsun, nesilden nesile el yazması kitaplarla intikal ederdi. Tahsil meselesi ise ancak pek şanslı insanların tekelinde olup lüks mahiyetinde idi. Tahsil müesseseleri çok azdı.

İnsanın bilgisine eksik, kısır; varlıklar hakkında bildikleri ise sınırlı ve sadece çevredekine inhisar etmekteydi. O devrin en alim adamı bile bu günün alelade insanından muayyen bilgiler bakımından çok eksikti. O vaktin en kültürlü adamı, bu günün sokak adamından daha az işlenmiş bir durumdaydı.

İnsanlık cidden cehalet ve hurafe içerisindeydi. Görünürdeki bilgi nuru ne olursa olsun, bütün çevreye hakim olan zulme karşı mücadelede mağlup olacak haldeydi. Bugün basit ilim meseleleri olarak farz edilen hususlar, o günlerde senelerce hesaplı düşünce ve sabırlı araştırmalarla bile zor elde edilebilecek şeylerdi. fiimdiki devrimizde herkesin kolaylıkla edinebileceği basit bilgilerin elde edilebilmesi için, korkulu seyahatlara katlanmak ve bir ömür sarfetmek icap ederdi. O vakit “efsane” ve “batıl itikad” addedilen şeyler ise bu günün şüphesiz hakikatlarıdır. Bugün gaddar ve şeni kabul ettiğimiz hareketler o devrin normal kanunlarıydı. Bugünkü ahlak anlayışımıza kötü görünen usuller, ahlakın öz

ruhunu teşkil etmekteydi ve o günlerde bundan başka hayat tarzı hayal bile edilemezdi. fiüphecilik çok yaygın bir vaziyete gelmişti. O kadar ki, tabiatüstü fevkaladelik taşımayan, hayalet ve öcü kıyfiyetiyle gözükmeyenlerin yüksekliğini kabul etmezlerdi. Aşağılık duyguları o dereceye kadar varmıştı ki, insanın ilahi ruha sahip olacağını ve insandan evliya bulunabileceğini hayellerinden bile geçirmezlerdi.

Cehalet devrinde zulmet içinde bir diyar vardı. Komşu memleketleri İran, Bizans ve Mısır bir parça medeniyet ve az da olsa ilme sahiptiler. Fakat Arabistan bütün bu kültürlerin tesirinden hiçbir şekilde nasiplenmemişti. Büyük denizler ve çöllerle tecrit edilmiş olarak kaldı. Arap tüccarları bu memleketlere mal götürmek ve oralardan mal getirmek için aylar süren uzak seyahatlara katlanmalarına rağmen, seyahatlarında zoru zoruna, pek az ilim elde edebildiler. Kendi memleketlerinde tek bir tahsil müessesesi veya kütüphane yoktu. Hiç kimse irfan ve ilmi gelişmeyle ilgili görünmüyordu. Okur yazar pek az insanı vardı ve onlar da o zamanın fen ve sanatıyla alakadar olacak derecede tahsil görmemişlerdi. İnsani düşünceyi öz ruhuyla, harikulade şekilde ifadeye muktedir olan son derecede olgun lisanları vardı. Keza yüksek bir seviyede edebi zevke sahiptiler. Edebiyatlarını parça parça tetkikinden anlaşılacağı üzere; bilgileri sınırlı, kültür ve medeniyet seviyeleri düşük, zihinleri hurafatla dolu; adet ve fikirleri ise vahşet ve canavarlıkla meşbu; ahlaki durumları ve düşünceleri sufli idi.

Orası, hükümeti olmayan bir memleketti. Her kabile üstünlük iddia eder ve kendisini bağımsız adederdi. Kanun yerine vahşet hüküm sürmekteydi. Masum insanların yağma edilmesi, öldürülmesi, o günün bir nizamı olmuştu. Can, mal ve namus emniyeti yoktu. Kabileler birbirleriyle kanlı bıçaklı bir haldeydiler. En ehemmiyetsiz bir hadise vahşi bir harbi alevlendirmeye kafi gelmekte ve bu taşkınlık bazen de uzun seneler devamlı suretle sürüp gidecek şekilde, memleketi baştanbaşa yangın haline getirmekteydi. Bir bedevi başka bir kabileden birini eline geçirince, onu öldürmek ve saymak için her hakkı kendinde bulmakta ve bu sebepten onu serbest bırakmak için bir sebep görmemekteydi.

Sahip bulunduğu her türlü ahlak ve medeniyet, iptidai ve en acaip cinstendi. Temizi kirliden, helali haramdan, medeniyeti vahşetten zor ayıracak durumdaydılar. Vahşi bir hayata ve çok gaddar usullere sahiptiler. Zina, kumar ve içki alemleri yaparlardı. Yağmacılık ve talan alameti farikaları; cinayet ve soygunculuk ise en bariz adetleriydi. Hiç utanç duygusuna kapılmadan birbirlerinin önünde çıplak dururlardı. Kadınları bile Kabe'nin tavaf merasiminde anadan doğma soyunurlardı. Çılgınca şehvet düşkünlüğünden başka, damat edinmemek için kız çocuklarını diri diri gömerlerdi. Babalarının ölümünden sonra üvey anneleriyle evlenirlerdi. Günlük yemek, giyim ve yıkanma adetlerinin gelişmesinden bile habersizdiler.

İman bozukluğu bakımından, dünyanın öbür kısımlarını mahveden aynı kötülöklere onlar da yakalanmışlardı.

Taşlara, ağaçlara, heykellere, yıldızlara ve ruhlara; yani Allah'tan başka akıllarına gelen herşeye taparlardı. Eski peygamberlerin telkinatı hakkında hiçbir fikre sahip değillerdi. İbrahim (a.s.) ile İsmail'i (a.s.) kendi cedleri olarak tanımakta; fakat onların dini tebliğleri ve o peygamberlerin ibadet ettiğı Allahu Teala hakkında hiçbir şey bilmemekteydiler. Ad ve Semud hikayeleri folklerinde mevcut bulunmasına rağmen, bu hikayeler Salih'in (a.s.) telkinlerinden hiçbir iz bulunmamaktaydı. Beni israil peygamberlerine ait rivayet kabilinden bazı hak hikayelerini yahudiler ve hristiyanlar onlara nakletmişlerdi. O mübarek ruhların kırpılmış timsalini ortaya koydular. Bu mübarek peygamberlerin telkinleri hayallerinin icadı ile değiştirilmiş ve hayatları karartılmış oldu. Bugün bile, müslüman müfessirlerin Beni İsrail peygamberleri hakkında Kur'an-ı Kerim'den naklettikleri hususlara şöyle bir göz atmak suretiyle, o insanların dini inançları hakkında fikir edinilebilir. Hakikaten peygamberlik müessesesinin ve Beni İsrail peygamberlerinin karakterlerine ait oradaki tasvir hakikat taraflarınca müdafaası yapılan her şeyin tam manasıyla bir antitezi idi.

Böyle bir devirde ve cehalete bürünmüş böyle bir memleket içinde, bir insan doğar. Küçük yaşta ana ve babasını kaybeder. Birkaç sene sonra da dedesinin terki hayat acısı vukubulur. Bunun neticesi olarak; o zamanki bir arap çocuğunun elde edebileceğı azıcık terbiye ve yetiştirme imkanından bile mahrum kalır. Çocukluğunda bedevi çocuklarıyla birlikte koyun ve keçi güder. Olgun yaşa gelince ticarete başlar. Bütün münasebetleri ve bütün alış verişi sadece, ne şartlar içinde bulunduklarını evvelce tarif ettiğimiz araplarladır. Tahsil onun yanından bile geçmemiştir. Tamamiyle tahsilsiz ve ümmidir. Arabistan'da hiçbir alim bulunmaması dolayısıyla böyle bir kimse ile oturmak ve ondan ders almak imkanını bulamaz. Memleketinden dışarı çıkabilmek imkanını bir kaç sefer ortaya çıkmış ise de; o seyahatleri sadece Suriye'ye münhasır kalmış olup, arap ticaret kervanlarının her zamanki alış verişi yolculuğundan başka bir şey değildi. Orada -Suriye'de- herhangi bir alim ile görüşmüş veya kültür ve medeniyet safhalarını müşahade etmiş olsa bile; böyle seyrek buluşmalar ve rastgele müşahedelerin onun şahsiyet yapısında yeri olmazdı. Çünkü bu gibi tesadüflerin, bir kimsenin üzerinde, o kimseye mensup bulunduğu şartların tam aksine geliştirecek; onu baştanbaşa değiştirecek; ve onun doğmuş olduğu cemiyette bulunmayan bir ihtişam ve kabiliyetin zirvesine ulaştıracak derecede derin nüfuzu olamaz. Keza, bu gibi tesadüfler, ümmi bir bedeviyi yalnız kendi memleket ve çağının değil fakat bütün dünyanın ve gelecekteki bütün devirlerin lideri haline sokacak, derin ve geniş bilgi edinmeyi gösteremez. Hakikaten, o seyahatlerin düşünölebilecek kültürel ve mefkurevi tesirleri ne ölçüde olursa olsun, o günlerde dünyada asla mevcut olmayan

şekliyle dini, ahlaki, kültürel ve medeni prensip ve ideali hiçbir suretle ona veremeyeceği ve o günlerde dünyanın hiçbir yerinde bulunmayan ulv' ve mütekamil beşeri karakter kabiliyetini vücuda getirmeyeceği apaçıktır.

fiimdi bu asil insanın hayatını; yalnızca arap cemiyeti ile ilgili olarak değil, fakat o devirdeki haliyle bütün dünyaya yayılmış olan eserini görebiliriz.

İçlerinde doğmuş; gençliğini ve ilk olgunluk devrini aralarında geçirmiş ve en nihayet de aralarında en yükseklerle varmış olduğu insanlardan, o tamamıyla farklıdır. Asla yalan söylemediğine bütün milleti şahadet etmiştir. Hatta onun en büyük düşmanları bile onun bütün hayatında hiçbir suret ve şekilde yalancılıkla asla suçlamamışlardır. Kibar konuşur ve hiçbir vakit kötü, müstehcen kelime kullanmaz. Sevimli bir şahsiyete ve kendisiyle temas eden herkesin kalbini fetheden alımlı bir tavra sahipti. Halk ile olan münasebetinde daima adalet ve hak üzere hareket eder. Seneler senesi ticaretle meşgul olmasına rağmen; gayri meşru işlere katıyen girmez. Onunla iş gören herkesin, onun doğruluğuna tam itimadı vardır. Milletçe ona “Al-Emin” derler. Düşmanları bile kıymetli eşyalarını emaneten bırakırlar. O ise kendisine gösterilen itimadı son derece titizlikle daima iyiye kullanır. Köküne kadar ahlaksızlık bataklığına saplanmış bir cemiyette o namus timsali (örneği) bir kimsedir. Sarhoşluk ve kumarı fazilet kabul eden bir cemiyet içinde de doğup büyür. Fakat alkollü içkilere asla elini sürmez ve asla kumar oynamaz. Onun halkı kaba, kültürsüz ve pistir; fakat o en yüksek kültürü ve en ince bedii görünüşü nefsinde örnek hale sokmuştur. Muhiti katı kalpli insanlarla çevrilmiştir. Fakat o, ana sütü kadar saf bir şefkatla taşan merhametli bir kalbe sahiptir. Yetim ve dullara yardım eder. Gurbettekilere misafirperverlik gösterir. Hiç kimseye kötülük yapmaz; bilakis başkaları uğruna hertürlü sıkıntıya katlanır. Aralarında yaşadığı kimseler için savaşın yemek, içmek kabilinden bir şey olmasına mukabil, o öyle bir sulh aşığıdır ki, halk silahlara davranıp birbirinin boğazına sarılınca, onun yüreği sızlar. Kendi kabilesinin kan davalarından uzak kalır. Barıştırmada işinde daima ortaya çıkar. Putperest bir ırk içinde yetişmiş olmasına rağmen o kadar açık fikirlidir ve o kadar saf bir ruha sahiptir ki, bu sebepten gök ve yerde hakiki ve tek olan Allahu Teala'dan başka hiç bir şeyi tapılmaya layık görmez. Hiçbir mahlukun önünde eğilmez ve putlara adaklarda bulunmaz. (Hatta çocukken bile) Allahu Teala'dan başka bütün varlıklara her türlü ibadet şekillerinden fitri olarak nefret eder. Kısacası: Cehalet ve zulmet içinde bulunan bir muhitte bu insanın şahsiyetindeki şa'saa ve azamet, aynen zifiri karanlığı aydınlatan işaret fenerine veyahutta bir yığın çakıl taşı arasındaki bir pırlantaya benzetilebilir.

Hayatının mühim bir kısmı böylece namuslu, saf ve terbiyeli tarzda geçtikten sonra, varlığını saran bir inkılap devri başlar. Etrafındaki zulmet ve cehaletten utanç getirir. Her tarafını çeviren cehalet, fesat ve putperestliğin ve düzensizliğin korkunç ummanını aşmak ister. İnsan gürültüsünden uzak dağlara çekilir.

Günlerce ve gecelerce yalnızlık içinde tefekküre dalar. Ruhunun ve kalbinin daha saf ve daha mükemmel hale gelmesi için oruç tutar.

Kendini derin bir ilham ve düşünceye verir. Zulmetin sıkıntısını dağıtacak bir ışık aramaktadır. O zaman fesat içinde bulunan, düzensiz alemini yıkabilecek kudrete sahip olmayan; yeni ve daha iyi bir alemin temelini atmayı arzular.

İşte şahsiyetini saran fevkalade inkılap gelmektedir. Hasretini çekmekte olduğu kuvveti ona veren ilahi nurla, birdenbire bütün kalbi aydınlatır. Mağarasındaki hücreden çıkarak halka gelir ve onlara şöyle hitap eder:

“Tapmakta olduğunuz putlar sahte şeylerdir. Bundan böyle onlara tapmayınız. Hiç bir geçici varlık; yıldızlar, ağaçlar, taşlar tapılmaya layık şeyler değildir. Bu sebeple onların önünde ibadet kastıyla boyun eğmeyiniz. Bütün kainat, içindeki her şeyle birlikte, ancak Kadiri Mutlak’a ait bulunmaktadır. Ancak yaratan, besleyen, muhafaza eden O’dur. Böylece önünde secde edilecek ve ibadet edilecek yalnız O’dur. Yalnız O’na ibadet ediniz ve yalnız O’nun emirlerine itaat ediniz. Yağma ve soygunculuk, adam öldürmek ve çapulculuk, adaletsizlik ve zulüm gibi hareketler Allahu Teala nazarında en büyük suçtur. Bütün kötü yolları terkediniz. Allahu Teala bütün kötü yollardan nefret eder. Doğru konuşun ve adil olunuz. Kimseyi öldürmeyiniz. Kimsenin zorla malını ve parasını almayınız. Başkalarına olan borcunuzu mutlaka ödeyiniz. Sizler beşeriyetin birer parçasısınız. Allahu Teala bütün beşeriyeti eşit görür. Hiç kimse alnında üstünlük işareti yazılı olarak doğmaz; hiç kimse boynunda şeref yaftası asılı olarak dünyaya gelmez. Ancak Allah’tan korkan; mutaki; işlerinde ve fiillerinde doğru olan kimse üstün ve şerefli. Doğuştan farklı olma ve ırkı gurur, üstünlük, şeref hususunda bir kaynak olamaz. Allah’tan korkan ve iyi fiillerde bulunan kimseler insanların en şerefli. Allah sevgisini terkeden ve kötü yollara sapan kimseler bozguna uğrarlar. Ölümünüzden sonra Allah’ın huzuruna çıkacağınız muayyen bir gün vardır. Yaptığınız her fiilin hesabını verecek; iyi olsun fena olsun orada hiçbir şeyi saklı tutamayacaksınız. Hayatınızın açık bilançosu Allahu Teala’nın huzuruna getirilecektir. Kaderiniz, iyilik ve kötülüklerinize göre tayin edilecektir. Her şeyi bilen mutlak hakim Allahu Teala’nın mahkemesinde haksız tavsiye ve kayırma mevzuu bahs olamaz. Bu makama rüşvet veremezsiniz. Asaletiniz, ana babanızın hali, dikkate alınmayacaktır. O zaman sadece hakiki iman ve iyi fiillerinizin yardımı ancak sizlere şefaate edecektir. Bu gibi fiil ile donanmış kimseler ebedi saadet içinde Cennetteki yerini alacak ve iyi fiilden mahrum bulunanlar ise Cehennem ateşi ile karşılaşacaktır.”

Beraberinde getirmiş olduğu işte budur!.. Cahil millet ona karşı gelir. Mukaddes şahsiyeti, küfür ve taş yağmuruna tutulur. Akla gelen her eziyet ve her merhametsizlik ona yapılır. Bu hal bir kaç gün değil, fakat fasılasız onüç sene gibi uzun bir müddet sıkıntılı tarzda devam eder. En nihayet sürgün edilir. Fakat

gittiği yerde bile kendisine rahat verilmez. Hicret ettiği yerde muhtelif yollardan rahatsız edilir. Bütün Arabistan ona karşı tahrik edilir. Orada sekiz sene olarak devamlı takip ve rahatsız edilir. Bütün bunlara büyük bir sabır içerisinde hep katlanır, fakat tuttuğu yoldan bir an olsun ayrılmaz. Davası yolunda azimkar, metin ve sabırlıdır.

Bir kimse sorabilir. Nasıl olmuş da bütün milleti ona amansız düşman kesilmiş? Acaba kan davasından mı? Onlardan beklediği bir menfaat mi vardır? Hayır bütün düşmanlık, onlardan tek ve hakiki olan Allah'a ibadet etmelerini istemesinden ve onlara doğru, muttaki ve iyi bir hayat için rehber olmasından ileri gelmekteydi.

Putperestliğe karşı ve Allah'tan başkasına tapmamaları için onlara nasihatta bulundu ve yanlış hayat yollarını tenkit etti. Ruhbanîyetin köküne darbe indirdi. İnsanlar arasında yüksek ve alçak tabaka şeklinde fark gözetilmesine karşı geldi. Kabile ve ırkların cehalet saçmalıkları bakımından kötülüklerini ayıpladı. Cemiyetin pek eski zamandan beri yerleşmiş sosyal yapısını değiştirmek istedi. Memleket halkı ona cevaben, tutmakta olduğu işteki prensiplerini ecdat yadigarı olan ananelere karşı olduğunu; ya onları bırakmasını, yahutta geleceğinin feci olacağını söylediler.

Bir kimse sorabilir: Bu kadar cefaya neden katlandı? Milleti ona hükümdarlık teklif etti ve eğer dini telkin ve tebliğlerini yaymayı terk ederse memleketin bütün servetini emrine bırakacaklarını vaad ettiler. Fakat o, bu cazip teklifleri reddetti ve yerine, davası uğruna cefa çekmeyi tercih etti. Neden? Eğer halk dindar ve hak yolunda olsa; onun kazancı ne olacaktı? Zenginlik ve lüks, hükümdarlık ve zafer, rahat ve bolluk içinde yaşamak ne için onun gözünde yoktu? Yoksa daha fazla bazı maddi kazançlar peşinde olduğu için, bu nimetleri, tamah ettiklerine kıyasla ehemmiyetsiz mi bulmaktaydı? Yoksa o kazançlar kendini ateşe ve ölüme atmaya ve senelerce sabretmeye degecek kadar cazip miydiler? Cevabın bulunabilmesi için üzerinde uzun uzun düşünmek icap eder.

İyilikleri için olanca gücüyle mücadele ettiği insanların onu taşlamaları, ona hakaret etmeleri ve onu sürgün etmeleri; hatta göçebe olarak gittiği yerde bile hiç rahat vermemeleri ve bütün bunlara rağmen onların iyiliği için mücadeleden kaçınmayı reddetmesi dolayısıyla; bu insanın kendisine fenalık eden böyle bir topluluğun refahı için kendi saadetini feda etmesinden daha güzel fedakarlık, vefakarlık ve iyi kalplilik örneği hiç düşünülebilir mi?

Samimi olmayan insan, batıl dava uğruna bu kadar cefaya hiç katlanabilir mi?

Namussuz, dalavereci ve hayalperest kimse böyle bir sebat gösterebilir mi? Bütün memleketin kendisine karşı silahlı ayaklanmasında; akla gelen her şekil

azap ve tehlike karşısında, ideali için sonuna kadar silahına sarılmaya; sabır ve tevekkülden ayrılmamaya karar verebilir mi?

Onu, nihai zafere sevkeden bu iman; bu azim ve bu metanet, bilinen sebepler dolayısıyla davasındaki ulvi hakikatın açık delilidir. Eğer kalbine en ufak bir şüphe ve tereddüt düşseydi yirmi bir sene bütün dehşetiyle hüküm süren fırtınayı cesaretle karşılamak imkanını asla bulamazdı.

Bu hal, inkılabın onun -Rasulullah'ın (s.a.v.)- şahsında vücut bulan bir kısmıdır.

Diğer kısmı ise, daha şahane ve daha harikuladedir.

Kırk yaşına kadar araplardan biri olarak, onlar içinde ömür sürdü. O uzun müddet içinde, bir devlet adamı, bir vaiz ve bir hatip olarak şöhret kazanmış değildi. Sonradan ortaya koymaya başladığı hikmet ve bilgi dolu hazineleri o zamana kadar kimse duyamamıştı. Metafizik, ahlak, hukuk, siyaset, iktisat ve sosyal prensiplerinden hiç bahsetmemekteydi. Allahu Teala, melekler, mukaddes kitaplar, evvelki peygamberler, geçmiş milletler, mahşer günü, ölümden sonraki hayat, cennet ve cehennem hakkında bir kelime sarfetmiş değildi. Hiç şüphe yok ki, fevkalade bir karaktere, cazip bir tavıra ve terbiyeli bir görünüşe sahip bulunmasına rağmen; gelecekte kendisinden, büyük bir inkılap getirecek şeyler ummak için göze çarpan bir fevkaladeliği yoktu. Tanıyanlar arasında iyi ahlaklı, makul, sakın, kibar ve itaatkar biri olarak bilinmekteydi. Fakat mağaradan dışarıya yeni bir tebliğle çıktığında, vaziyetinde tamamiyle bir değişiklik vuku bulmuştu.

Tebliğlerini açıklamaya başlayınca, bütün bir Arabistan hayran kaldı ve onun fevkalade üslup ve lisanı ile teşhir oldu. O tebliğ o kadar tesirli ve gönül çekiciydi ki benliklerine nüfuz ederek onları mesteder ve eski itikad ve kültürleriyle alakalarının kesilmesine sebep olur endişesiyle, baş düşmanları onu dinlemekten korkuyorlardı. O tebliğ o kadar eşsiz idi ki; o, -Rasulullah (s.a.v.)- muhaliflerine karşı mücadelesinde, onları bir araya gelmeye ve tilavet ettiğinin ancak bir satırını meydana getirmeye davet ettiğinde; Arabistan'ın en yüksek çaptaki şairleri, vaizleri, hatipleri bir araya toplandılar. Fakat lisan letafeti ve üslup ihtişamı bakımından bile, ona benzer bir şey ortaya koyamadılar.

Böylece, eşsiz bir mütefekkir, fevkalade bir ıslahatçı meşhur bir kültür ve medeniyet kurucusu ve eşsiz bir kumandan olarak kendi kavminin önüne çıktı. Bu ümmi Bedevi ve çöl sakini öyle ilim ve hikmet dolu konuştu ki, bu değerle konuşmalar, ne ondan evvel vaki olmuştu ve ne de ondan sonra olması mümkün olabilirdi. Metafizik ve ilahiyat ilmine ait en müşkül meseleleri bir anda çözdü. Davasını müdafaa için, geçmişten tarihi bilgi vererek, mazideki millet ve imparatorlukların çöküş ve düşüş sebepleri hakkında nutuklar verdi. Eski ıslahatların başarılarını gözden geçirdi. Dünyada mevcut olan dinler hakkında

hükümler ortaya koydu. Milletlerin aralarındaki fark ve münakaşaları bir hükme bağladı. Medeniyetin ahlak prensiplerini öğretti. En seçkin mütefekkir ve hakimlerin bile ancak hayat boyu süren araştırmalardan; insan ve eşya üzerinde yaptıkları geniş denemelerden sonra hikmetini kavrayabilecekleri sasyal kültür, iktisadi teşkilat, cemiyet idaresi ve milletlerarası münasebetlere dair olan kanunları açık surette ifade etti. Hakikaten bunların değeri, insanlık alemini ilerledikçe daha iyi anlaşılacaktır.

Hayatında hiçbir vakit kılıç kullanmamış, askeri talim görmemiş, ancak bir defa, o da bir seyirci olarak savaşa katılmış olan bu sakin insan, bu sulh aşığı tüccar, birdenbire cesur bir asker oluverdi ve en çetin muharebelerden bile çekinmedi. Öyle büyük bir kumandan oldu ki, harp silahlarının çok basit olduğu ve muharebe vasıtalarının son derece kifayetsiz bulunduğu günlerde, dokuz sene içinde bütün Arabistan ülkesini fethetti. Askeri güç ve ehliyeti o kadar yüksek seviyeye ulaştı ki; ilham ettiği askeri ruh ve ellerinde kayda değer hiçbir malzeme bulunmayan başıbozuk araplara ettirdiği talimler öyle bir mucize oldu ki; bir kaç sene içinde o zamanın en heybetli iki askeri gücünü mağlup ettiler ve sonradan dünyaca tanınacak olan büyük bir ülkenin efendisi haline geldiler. Tam kırk sene susan, konuşmayan, hiç siyasi alaka ve hareket göstermeyen bu insan aniden dünya sahnesinde gözüktü ve öyle büyük siyasi ıslahatçı ve devlet adamı oldu ki; bir milyon ikiyüzbin mil karelik bu çöl içinde dağınık bir halde yaşayan insanlar radyo, telsiz, telgraf ve babasının yardımı olmadan bir araya topladı. Birbirlerine karşı amansız bir harbe tutuşmuş olan bu cahil, isyankar ve kültürsüz insanları bir tek bayrak, bir tek kanun, bir tek din, tek kültür, tek medeniyet ve tek hükümet şekli altında birleştirdi. Düşünce tarzlarını, mutlak itikadlarını ve ahlak telakkilerini değiştirdi. Cahil insanları kültürlü hale; barbar kimseleri medeni hale; günahkar ve kötü karakterli olanları da muttaki, Allah korkusu olan salih insanlar haline getirdi. Onların cahil ve dik kafalı tabiatları, kanun ve nizama itaat ve boyun eğme örneği halini aldı. Asırlar boyunca kayda değer tek büyük adam yetiştirmemiş olan bir millet; onun nüfuz ve liderliğinde, din ve ahlak medeniyet prensiplerini dünyanın dört bucağına yayan yüksek şahsiyetli binlerce insana sahip oldu. Bu başarısı herhangi bir dünyalık vaadi, baskı veya zulümle değil; fakat gönül alıcı hali, sevimli şahsiyeti ve ikna edici telkinleriyle elde etti. Asil ve kibar davranışları sayesinde düşmanını bile kendine dost yapmayı başardı. Hudutsuz sempati ve şefkati ile insanların kalbini fethetti. Adalet içerisinde hüküm sürdü. Doğruluk ve iyilikten ayrılmadı. Hayatına kasteden, onu taş yağmuruna tutan, bütün Arabistan'ı üzerine saldırtan, can düşmanlarına; hatta intikam çılgınlığı içinde şehit amcasının çiğ çiğ ciğerini çiğneyenlere bile yumuşak davrandı. Galibiyete kavuşunca onların hepsini de affetti. fiahsen eza görmüş olması dolayısıyla veya şahsına karşı işlenmiş haksızlıklar için hiç kimseden intikam almaya girişmedi.

Memleketinin hakimi bulunmasına rağmen; kendi nefsinı düşünmez ve mütevazı bir hayat sürerdi. Son derece idareli ve basit bir hayat yaşadı. Kerpiçten ve gayet sade kulübe içinde, eskiden olduğu gibi bir fakir hayatı yaşadı. Bir şilte üzerinde uyudu. Kaba kumaştan elbise giydi. Basit yemekler yedi ve bazen yemeksiz de kaldı. Sabahlara kadar ibadetle meşgul olurdu. Fakir ve parasız kimselerin imdadına yetişti. Amele gibi çalışmayı hiç de utanç verici bir şey addetmedi. Son anına kadar en ufak bir debdebe emaresi, yahut da zenginlik gururu göstermedi. Alelade bir kimse gibi, herkesle birlikte oturdu; herkesle beraber gezdi; neşe ve kederlerini paylaştı. Hakla o derece kaynaştı ki, onun -yani halkın lideri ve milleti idare edenin- halktan ayrılması, yabancılar için güç bir hal aldı.

Büyüklüğüne rağmen, en aciz insanlara karşı davranışlarında, herkesle olduğu gibi hareket etti. Hayatındaki bütün mücadele ve gayretlerinde şahsi çıkarını hiçbir zaman düşünmedi. Geride varislerine mal bırakmadı. Her şeyini milletine vakfetti. Ümmetinden kendisi ve varisleri için hiçbir suretle farklılık gösterilmesini istemedi. Hem de o kadar ki; günün birinde müslümanlar zekatlarını onun varislerine verebilirler endişesiyle, neslinden gelenlerin zekat almalarını yasak etti.

Bu büyük insanın muvaffakiyetleri bu kadar değildir. Onun hakiki değerinin anlaşılabilmesi için, bir bütün olarak dünya tarihindeki yerinin tetkik edilmesi icap eder. Ancak böylelikle; bundan bin dört yüz sene kadar evvel; o kara devirlerde dünyaya gelmiş olan Arabistan'ın bu ümmi çöl sakininin, modern çağın hakiki ve tek öncüsü ve beşeriyetin hakiki lideri olduğu tam bir açıklığa kavuşmuş olacaktır. O, yalnızca liderliğini kabul edenlerin değil, onu kabul etmeyenlerin ve hatta şiddetle reddedenlerin bile lideridir. Ancak şu farkla ki, onu kabul etmeyenler veya reddedenler; O'nun rehberliğinin, kendi düşünce ve hareketlerine görünmeden nüfuz etmekte olduğundan modern çağa hakim olan hakiki ruh ve hayat prensiplerinin düzenleyicisi bulunduğundan habersizdirler. Batıl itikad simsarlığı, gayri tabii şeylere karşı duyulan sevgi, muğlaklık ve monatizm şeklinde tezahür eden insani düşünceyi; rasyonel telakki, hakikat sevgisi, muttaki ve muvazeneli bir cismani canlılık haline sokan O olmuştur. Risalet vazifesinin ispat delili olarak, ancak tabiatüstü hadisleri ve mucizeleri kabul eden bir dünyada; rasyonel ispatlama usulünü ve bu usulün, hakikatın kaynağı olarak kabullenilmesini ilham ve savunan O olmuştur. o vakte kadar ilahi belirtileri tabiat hadiselerinde aramayı adet edinmişlerin gözlerini açan O olmuştur. Esassız mütalaalar yerine; idrak ile, teşhis, tecrübe ve araştırma esası üzerinde insanlığı doğru mantık yoluna sevkeden O olmuştur. Hissetme, aklı selim ve hades'in had ve hudutlarını açıkça belirten O olmuştur. Maddi ve manevi değerler arasında ilişki kuran O olmuştur. Din ile ilim ve aksiyon arasında ahenk kuran O olmuştur. Din kuvvetiyle birlikte, ilmi ruhu meydana getiren ve ruh üzerinde hakiki dindarlığı geliştiren O olmuştur.

Putperestliği, insanlara tapmayı ve bütün Őekilleriyle politeizmi yok eden O olmuş ve tam manasıyla batıl itikad ve putperestlik esası üzerinde kurulu dinler bu suretle tek Allah fikrini benimsemeye zorlanmıőlardır. Ahlak ve maneviyata ait temel telakkilerde değişiklik yapan O olmuştur. Ahlak ve manevi saffetin tek çaresinin asetizmde ve nefse ezada görenler ve bu saffetin ise ancak; beşeri ihtiyaçlar nazarı itibara alınmaksızın, dünya hayatından uzaklaőmadan ve nefsi her çeşit cefaya tabi tutulmadan gerekleőemiyeceđine karşı; vredeki dünya iőlerine fiilen iőtirak etmek suretiyle elde edilecek manevi tekamül, ahlaki kurtuluőa varmak yolunu onlara gösteren O olmuştur.

İnsanın hakiki değer ve mevkisini insana öğreten O olmuştur. Kendilerine ahlaki yolu gösteren ve manevi rehber olarak ancak Allah'ın sembolünü veya oğlunu tanıyanlar hiçbir faninin -Allahu Teala'nın yeryüzündeki peygamberi bile olsa- uluhiyet iddiası olmayacağını bu suretle duymuőlar ve kudretli şahsiyetleri Allah yapıp onlara tapanlar, sahte tanrıların alelde insandan başka bir şey olmadığını böylece anlayabilmiőlerdir. Hiç kimsenin asaleti sebebiyle, kutsiyet, üstünlük ve zorbalık iddiasında bulunamıyacağı ve hiçbir kimsenin paryalık, kölelik veya uőaklık yaftası bulunamıyacağı hususunu ehemmiyetle ifade eden O olmuştur. Beşeri vahdet, eőitlik ve bu dünyada hakiki müsavat ile hakiki hürriyet fikrini ilham eden O ve O'nun telkini olmuştur.

Bu fikir alemini bir tarafa terkedip, araőtırmasın daha derinlere götüren kimse; bu mmi liderliğin dünyevi kanun ve meselelerdeki kat'i tesirine dair sayısız tatbiki neticelere şahit olacaktır. Böylece, halen dünyada cari bir çok müspet davranıőlar, kültür ve medeniyet, fikri ve fiili iffet prensipleri varlıklarını O'na borçludurlar. Onun vermiş olduğu sosyal kanunlar, beşeri bünyenin derinliklerine nüfuz etti. Bu nüfuz keyfiyeti bugüne dek devam edegeldi. Onun öđretmiő olduğu iktisadi temel prensipler dünyada tarihi değer taőıyan bir çok hareketlerde kendini gösterdi ve gelecek içinde aynı ümidi muhafaza edegeldi. Onun ifade etmiş bulunduğu idari kanunlar, dünyadaki siyasi fikir ve eğilimlerde mevcut nice müőkülleri halletti. Ve hatta bugün bile aynı tesiri devam etmektedir. Onun dehasının iőaretini taőıyan hukuk ve adaletin ana prensipleri, milletlerin adalet anlayıőında son derece tesirini gösterdi ve gelecekteki bütün hukuk severlere ebedi rehber olacak bir kaynağı vücud a getirdi. Bu mmi arap őumulyle milletlerarası münasebetler hususunda ilk adımı atan birinci adam oldu. Harp sulh kanunlarını ayarladı. Zira O'ndan evvel hiç kimse harbin ahlak kaideleriyle bađdaőabileceđine; ve keza birbirinden ayrı milletlerin aralarındaki ilişkinin beşeri ortak zemin üzerinde ayarlanabileceğine dair en kk fikre bile sahip bulunmamakta idiler.

Bu şahane insanın şahsiyeti, dünya tarihi muvacehesinde, milletler arasında kahramanlığıyla n yapmış -fakat onunla mukayese edildiği takdirde daima cüce kalacak olan- büyük insanların her zaman için üstünde bir yükseliş

göstermektedir. Ondan başka hiç kimse beşeri hayatın ancak bir veya iki safhası haricinde, derin tesir icra edebilecek dehaya sahip olamamıştır. Bazıları fikir ve teorileri temsil etmişler; fakat fiiliyat sahasında yetersiz kalmışlardır. Diğer bazıları aksiyon adamı olmalarına rağmen bilgi noksanlığının sıkıntısını çekmişlerdir. Bazıları yalnızca devlet adamı olmuş, kimisi ise askeri bakımdan ün yapmıştır. Bazıları, diğer safhaları ihmale uğratacak şekilde sosyal hayatın bir safhası üzerinde durmuşlardır. Diğer bazıları bütün enerjilerini ahlaki ve manevi hakikatlere vakfetmiş; fakat iktisat ve siyaseti ele almış, fakat hayatın ahlak ve maneviyat tarafını ihmal etmişlerdir. Kısacası: Hayatın ancak münferit kısımlarında maharet ve ustalığı olan kahramanlar arasından bile çıkagelmiştir ki, O, bütün beşeri fevkaladeliklerin tek şahsiyette birleştiğini sembolleştiren müstesna bir örnektir. O, mantık üzerinde hareket eden bir peygamber ve keza, kendi telkinin canlı örneğidir. Askeri bir dahi olduğu gibi, büyük bir devlet adamıdır. O, bir kanun yapıcısı olduğu gibi; aynı zamanda bir ahlak öğreticisidir. O, manevi bir nur ve ruhani bir rehberdir. Onun görüşü hayatın her safhasını kuşatmakta ve ele almadığı ve tezyin etmediği hiçbir taraf bırakmamaktadır. Onun emirleri milletlerarası münasebetlerden tutun da, yemek, içmek ve vücut temizliği gibi günlük hayat icaplarına kadar geniş bir sahayı içine almaktadır. Teorisine temel olarak bir medeniyet ve bir kültür tesis etti. Hayatın birbirine zıt safhaları arasında en ufak bir rahne, kusur ve noksanlık bulunmamak üzere gayet hassas bir denge vücuda getirdi. Acaba hiç kimse, böyle olgun ve sonsuz meziyetleri olan bu şahsiyet ayarında herhangi başka bir misal getirebilir mi?

Dünyadaki meşhur şahsiyetlerin çoğu muhitlerince yetiştirilmektedir. Fakat onun vaziyeti başlı başına bir istisna teşkil etmektedir. Onun şahsiyetinin yapısında kendi muhitinin hiçbir tesiri bulunmamaktadır. Ortaya çıkışının, o zamanki Arabistan'ın sosyal bünyesinin tabii bir icabı olduğu tezini tarih ilmi ispatlayamamaktadır. Ancak şu kadarı söylenebilir ki; savaşçı kabileleri tek millet olarak birleştirecek ve başka milletleri de hakimiyetleri altına almak suretiyle refah ve iktisadi dayanışma sisteminin temellerini atacak bir şahsiyetin ortaya çıkmasına olan hasreti Arabistan'daki bütün mevcut şartlar haykırmakta idi. Kısacası; o günlerdeki bir Arabın hususiyetlerine sahip milli bir lider çıksa, zulüm, baskı, kan akıtmak, hilekarlık ve riyakarlık vasıtasıyla ve yahut da herhangi bir başka kötü yoldan kendi halkını zenginleştirebilir ve kendinden sonra geleceklere miras olarak da bir krallık bırakabilirdi. O zamanlar Arabistan için tarihte herhangi başka bir hasletin mevcudiyeti ispatlanamaz.

Olsa olsa Hegel'in tarih felsefesi ve Marks'ın tarihi materyalizminin ışığı altında; bir millet vücuda getirecek ve imparatorluk kuracak liderin ortaya çıkışının zaman ve muhitin yetiştireceği hususu öne sürülebilir. Fakat insanlara en iyi şekliyle ahlaki öğretmek; beşeriyeti her türlü kirlerden temizlemek; cehalet ve zulmet günlerinin batıl itikad ve haksızlıklarını yok etmek vazifesi

olan; ırk, millet ve memleket düşüncelerinin üstünde kalan; yalnız memleketi içindeğil bütün dünyanın hayrına olmak üzere ahlaki, ruhi, kültürel ve siyasi yapının emelini atan; nazari değil fakat fiilen iş hayatına ait muameleler, vatandaşlık hakları, siyaset ve milletlerarası ilişkiler ahlak zemini üzerine kuran; bugün bile, aynen zamanı hayatında olduğu gibi, daima aklın şaheseri kabul edilecek tarzda, dünyevi hayat ile manevi inkişaf arasında dengeli ve mutedil bir sentez vücuda getiren bir insanı öyle bir muhitin nasıl yetiştirebileceği hususunu Hegel ve Marks felsefesi izah edememektedir. Arabistan’da her yeri kaplayan zulmetin böyle bir şahsiyeti yetiştirmiş bulunduğunu söylemek namuslu bir kimse için mümkün değildir.

O sadece çevresi içinde bağımsız bulunmakla kalmamaktadır. Başarılarına bir göz gezdirmek suretiyle onun her türlü mekan ve zaman sınırının üstünde bulunduğu kanaatine kuvvetle bağlanırsınız. O’nun ilham kudreti her zaman mevcut maddi engelleri yarmakta; asırların ve kıyametten evvel sulh ve selametın hüküm süreceği bin yıllık devrenin üstüne yükselmekte; ve her türlü beşeri faaliyet ile bütün beşer tarihini kendi bünyesi içinde kuşatmaktadır.

O, tarihin yazmış olduğu gelişi güzel kimselerden değildir; sadece zamanının iyi bir lideri olması sebebiyle de methedilmemektedir. O, beşeriyetin, zamanla birlikte yürüyen; kendi tarihi çağında olduğu gibi, her çağ ve devirde daima modern kalan, eşi ve emsali olmayan bir liderdir. Muhakkak ki, O’nun telkinlerindeki tazelik bugün olduğu kadar yarın için de geçerlidir ve geçerli kalmaya devam edecektir.

Halkın “tarih yapıcısı” olarak adlandırdığı şahıslar, aslında “tarihin ortaya attığı” kimselerdir. Bütün insanlık tarihinde yalnız O “tarih yapıcısı” ünvanını şahsında temsil etmektedir. Bir kimse, dünyaya değişiklik getiren büyük liderlerin hayatları ile, bağlı bulundukları şartların inceden inceye tetkik edilebildiğinde, bila istisna bütün inkılaplardaki kuvveti, ancak patlak vermek için müsait zaman bekleyen ve muayyen istikamete ve mukadder şahlanışa doğru vaki zorlamaların toplanmasında bulacaktır. İnkılap liderleri, sahnesi ve rolü evvelden hazırlanmış bir aktör olarak bu kuvvetleri zamanında herekete geçirmek işinde rollerinin icabını yerine getirmişlerdir. Diğer taraftan bütün bu “tarih yapıcıları” ve tarihin inkılapçı şahsiyetleri arasında yalnız O, ise inkılabın değerlerini bir araya getirmeye yol ve vasıtalarını bulacak ve bu maksat için lüzumlu gördüğü insan tipini vücuda getirecek yegane insan olarak kalacaktır. Çünkü mukadderatını bağladığı halk, muayyen inkılap ruhuna ve bu bakımdan lüzumlu malzemeye sahip değildiler.

Kuvvetli şahsiyeti sayesinde, ümmetinin kalbine hiç silinmeyecek olan tesiri icra etti ve onları kendi istediği şekle soktu. Çelik iradesiyle inkılaba zemin hazırladı; ona; inkılaba- şekil verdi ve hadiselerin akışını istediği ve arzu ettiği

yöne sevketti. Bu yükseklikte başka bir “tarih yapıcısı” ve bu kadar büyük bir inkalapçı örneği vermek mümkün değildir.

Bir kimse bu mesele üzerinde düşünebilir 1400 sene gerideki karanlık çağlarda, dünyanın Arabistan gibi zulmet içindeki bir bölgesinde, bir ümmi arap taciri ve çobanın böyle bir nuru, bu kadar geniş bilgiyi, bu kadar kudreti, bu kadar kabiliyeti ve bu kadar olgunlaşmış ahlaki meziyetleri nasıl kazanabilmiş olduğuna hayret edebilir.

Bir kimse çıkıp da, O’nun tebliği neden kendi düşüncesinin mahsulü olmasın diyebilir. Eğer öyle olsaydı, o vakit kendini Allah olarak ilan etmesi icap ederdi. Böyle düşünceleri bulunmayan Krişna ve Buda’yı Allah; İsa’yı (a.s.) da Allah’ın oğlu olarak tanımada tereddüt göstermeyen ve ateş, su ve havaya bile tapmaktan utanç duymayan dünya halkı, O’nun gibi fevkalade bir şahsiyeti pek tabii ki Allah olarak kabul edivereceklerdi. Fakat bakınız ne oldu! O, tam aksi bir iddiada bulundu. fiöyle ilan etti:

“Ben de sizler gibi beni ademim. Sizlere kendiliğimden hiçbir şey getirmiş değilim. Bunlar bana hep Allahu Teala’nın, size tebliğ etmem için açıkladığı şeylerdir. Kazanmış olduğum herşey Allah’a aittir. İnsanoğlunun bir eşini meydana getirmesine imkan olmayan bu tebliğ Allah tarafından gönderilmiş ve O’nun olan bu tebliğin şerefi, bütünüyle O’na ait bulunmaktadır. Sizin gözünüzde büyüttüğünüz harikulade başarılar; size getirmiş olduğum kanun; bildirdiğim ve öğrettiğim prensiplerden hiç biri benim eserim değildir. fiahsi kabiliyet ve iktidarının dışında olması dolayısıyla, böyle şeyleri meydana getirmek hususunda kendimi tamamiyle aciz bulmaktayım. Her meselede Allah’a sığınmaktayım. O’nun her arzusunu yapmakta ve O’nun bildiklerini ilan etmekteyim.”

İşte bu; namus, saffet, doğruluk ve şerefin ne harikulade ve ibret verici bir örneğidir. Yalancı ve mürai olan kimseler umumiyetle, beyanlarındaki sahteliğin kolaylıkla ispat edilebilmesine rağmen; başkalarının yaptığı işleri bile kendilerine mal etmeye çalışırlar. Fakat bu büyük insan, ilham kaynağını meydana çıkarmak için bir ulusun mevcut bulunması dolayısıyla hiç kimsenin tekzip edememesine rağmen, bu başarılardan hiç birine sahip çıkmamıştır.

Davasındaki iffet, seciyesindeki istikamet ve ruhundaki ulviyet için daha kuvvetli bir delil gösterilebilir mi? Emsalsiz hediye ve ziynetleri gizli bir yoldan almış olmasına rağmen, bu nur ve ilhamın kaynağını dosdoğru göstermiş olan bu kimseden daha doğru bir insan bulunabilir mi? Bütün bu deliller, böyle bir insanın Allahu Teala’nın hakiki rasulü olduğu kanaatını kat’i surette ortaya koymaktadır.

Mübarek Rasulullah (s.a.v.) işte böyle bir kimse idi. O, mucizevi ve fevkalade değer taşımaktadır. Fazilet, iyilik, doğruluk ve samimiyet örneğidir. O, Allahu Teala'nın çok büyük bir peygamberi ve bütün alem için göndermiş olduğu rasulüdür. Hayatı ve fikirleri, hak severliği ve doğruluğu, dindarlığı ve iyiliği, seciyesi ve ahlakı, akıde ve başarıları O'nun peygamber olduğunu ispatlayan kat'i delillerdir. Onun hayat ve telkinatını tarafsız bir gözle tetkik eden her insan, O'nun Allahu Teala'nın hakiki peygamberi olduğunu ve insanlara takdim etmiş olduğu Kur'an-ı Kerim'in ise, Allahu Teala'nın hakiki kitabı olduğundaki hikmeti kabul etmek zorunda kalacaktır. Ciddi ve tarafsız olarak hakikat arayan hiç kimse bu karardan başkasına varamaz.

8- Peygamberlik Müessesesinin Sonu

Buna rağmen; İslam'ın doğru yolunu ancak Rasulullah (s.a.v.) vasıtasıyla bulabileceğimizin açıkça anlaşılması icap etmektedir. Allahu Teala'nın arzularının tam manasıyla öğrenilebilmesi için insanoğlunun güvenebileceği tek kaynak, Kur'an-ı Kerim ve Rasulullah'ın (s.a.v.) hayat örnekleridir. Rasulullah (s.a.v.) Allahu Teala'nın bütünüyle insanoğluna göndermiş olduğu peygamberlik ve uzun süren peygamberlik zinciri onda son bulmaktadır. O, peygamberlerin sonuncusudur. Allahu Teala'nın insanoğluna tebliğini arzu buyurduğu her talimat doğrudan doğruya Rasulullah (s.a.v.) vasıtasıyla açıklanmış ve Kur'an-ı Kerim ile sünneti şerifte tespit edilmiştir. Böylece, hakikat arayıcısı olup da sağlam müslüman ve samimi Allah yolcusu olmayı isteyen biri, -her kim olursa olsun- Allahu Teala'nın son peygamberine iman etmesi, O'nun telkinlerini kabul etmesi ve O'nun insanoğluna göstermiş olduğu yolda yürünmesi lazımdır. Başarı ve kurtuluş yolu bu yoldur.

9- Peygamberlik Müessesesinin Sonu Hakkında

Deliller

Böylece peygamberlik müessesesinin sonu meselesine gelmiş bulunuyoruz. fiimdi Rasulullah'ın (s.a.v.) peygamberliğinin bu safhası üzerinde düşünelim.

fiimdiye kadarki kısımda peygamberlik müessesesinin mahiyetini müzakere ettik. Bu müzakere bir peygamberin ortaya çıkmasının alelade hadiselerden olmadığını açıklamaktadır. Her memleket, her cemiyet ve her devirde peygamberin bizzat mevcudiyeti lazım değildir. Telkin ve rehberliği, hayatındaki gibi taze kaldıkça; halka doğru yolu göstermek hususunda o peygamberin ruhani hayat ve telkinatındaki canlılık devam edecektir. Bir peygamberin hakiki ölümü cismani ölümü ile değil, onun telkinlerinin kuvvetini kaybetmesi, irşadının değişikliğe uğraması suretiyle vuku bulur. Evvelki peygamberler ölmüşlerdir. Çünkü onların inananları, o peygamberlerin öğrettiklerini bozmuşlar; talimatını değiştirmişler ve hayat hikayelerine hayali

ilaveler yaparak insanları yanıltmışlardır. Bugün için eski kitaplardan Tevrat, Zebur ve İncil'den hiç biri orjinal metin halinde bulunmamaktadır. Hatta o dinlerin inananları bile orjinal nüshalara sahip bulunmadıklarını itiraf etmektedirler. Evvelki peygamberlerin hayat hikayeleri, uydurma masallarla son derece karışık bir vaziyete sokulmuş olup; hayatlarının doğru dürüst hesabını yapmak imkansız hale gelmiş bulunmaktadır. Hayatları hakkındaki malumat dedikodu mahiyetinde olup, bu hususta güvenilir hiç bir kayıd ve delil bulunmamaktadır. Hayatlarını bildiren kayıtların olmaması bir yana, emirleri de unutulmuş; muayyen bir peygamberin nerede ve ne vakit doğup yetiştiği, nasıl yaşadığı; insanoğluna ne gibi prensipler getirdiği katıyetli söylenemez olmuştur. Hakikatte ise peygamberlerin telkinlerinin yok olması onların hakiki ölümleri olmuştur.

Mesele bu bakımdan müzakere edilince, hiç kimse Rasulullah (s.a.v.) ve telkinlerinin canlılığını rededemez. Telkinleri hiç bozulmamış ve hiç bozulmaz şekilde durmaktadır. Onun insanlığa takdim etmiş olduğu Kur'an-ı Kerim, sonradan hiçbir kelime ve harekesinde bile en ufak bir değişiklik yapılmamış şekilde mevcut bulunmaktadır. Hayatının tam bir hesabı -sözleri, talimatı ve hareketleri- en emin şekilde muhafaza edilmektedir. O kadar ki, aradan on üç asır geçmiş olmasına rağmen tarihteki tarifinin son derece berrak ve eksiksiz olması sebebiyle, hala onu gözlerimizle görmüş gibi olmaktadır. Dünyada hiçbir insanın hayat hikayesi İslam peygamberinininki kadar doğru bir şekilde muhafaza edilmemiştir. Hayatımızın her meselesinde peygamberin rehberliğini arar ve O'nun hayatından dersler alırız. Bu sebepten ahir zaman peygamberinden başka, hiçbir peygambere lüzum kalmamıştır. Bundan başka; yeni bir peygamberin ortaya çıkması için üç sebebe lüzum vardır. Sadece bir peygamberin vefatı diğer daha başka bir peygamberin ortaya çıkmasını lüzumlu kılmaz. Yeni bir peygamberin ortaya çıkması için lüzumlu şartlar şu şekilde hülasa edilebilir:

- 1- Evvelki peygamberin telkinlerinin tahrif ve ifsad edilmiş olduğunda veyahutta tamamıyla yok olup, yeni baştan canlandırılmasının lüzumlu bulunduğu: Ancak böyle bir vaziyette, insanların hayatındaki kötülükleri tasfiye ve dinlerini asli ve saf şekliyle icra etmek üzere yeni bir peygamber ortaya çıkar.
- 2- Vefat eden peygamberin telkinlerinin ve getirdiği şeriatın tam olmaması dolayısıyla ıslah edilmesi ve bazı ilaveler yapılması icap ettiğinde: O vakit bu ıslahatı yapmak üzere yeni bir peygamber gönderilir.
- 3- Evvelki peygamberin sadece muayyen bir millet ve mıntıkaya gönderilmiş olmasından; başka diğer millet, halk ve memleket için bir peygambere ihtiyaç bulunmasından.

Yeni bir peygamberin ortaya çıkmasını lüzumlu kılan üç şart bunlardır. Meselenin inceden inceye tetkiki bu üç şartın bugün için mevcut olmadığını göstermektedir. Ahir zaman peygamberi Rasulullah'ın (s.a.v.) telkini canlılığını idame etmekte olup titizlikle muhafaza edilmekte ve ölümsüz hale getirilmiş bulunmaktadır. Beşeriyete sunduğu irşadat eksiksiz ve kusursuzdur; Kur'an-ı Kerim'de takdis edilerek hıfzedilmiş bulunmaktadır. İslami bütün kaynaklar hiçbir şekilde değişikliğe uğramamış olduğundan mübarek Rasulullah'ın (s.a.v.) her talimatı, yahut hareketi şek ve şüpheye mahal kalmaksızın anlaşılabilir. Böylece, telkinatının değişiklikten tamamıyla masun bulunması dolayısıyla yeni bir peygambere lüzum kalmamaktadır.

Böylece, Allahu Teala, tebliğ edilen emirlerini Rasulullah (s.a.v.) vasıtasıyla tamamlanmış bulunmakta ve İslam, insanlık için noksansız bir din olmaktadır. Allahu Teala buyurmuştur ki:

“Bugün sizler için dininizi ikmal ettim. Size olan nimetimi tamamladım.”

İslam'ın tam olarak tetkikinde, olgunlaşmış bir hayat tarzı olması dolayısıyla, bu Kur'ani kelimelerin doğruluğu ispatlanmaktadır. İslam, gerek dünya ve gerekse de ahiret hayatı için rehber olmakta ve insanlığa doğru yolu göstermek hususunda lüzumlu hiçbir şeyi ihmal etmemiş bulunmaktadır. Din halen kusursuz haldedir ve noksanlık özürüyle yeni bir peygamberin ortaya çıkmasına lüzum bulunmamaktadır.

Son olarak da; Rasulullah'ın (s.a.v.) tebliği muayyen cemiyet veya devre ait bulunmamaktaydı. o, cihan peygamberi, bütün insanlığa hakikat rasulü olarak yükseltildi. Kur'an-ı Kerim, Rasulullah'a (s.a.v.) kendini şöyle ilan etmesini emir buyurmuştur:

“Ey insanoğlu! Ben hepiniz için Allah'ın rasulüyüm.”

O, dünyadaki herkes için bir rahmet olarak gönderildi. O'nun hareketleri dünya alem ve bütün insanlar için olmuştur. Bu sebeple O'ndan sonra yeni peygambere lüzum kalmamıştır. O, Kur'an-ı Kerim'de “Hatimin-Nebiyyin” olarak anlatılmıştır.

Böylece, bu sebepten Allah yolu için yegane bilgi kaynağı Rasulullah'tır (s.a.v.). İslam'ı ancak O'nun ileride de her zaman için insanoğluna rehberlik edecek şekilde mütekamil ve şumullü olan telkinlerinden öğrenebiliriz. Böylece, dünyanın yeni bir peygambere ihtiyacı bulunmamaktadır. Ancak Rasulullah'a (s.a.v.) iman eden; O'nun tebliğlerinin önderliğini yapan, o tebliği geniş çapta dünyaya yayan ve Rasulullah'ın (s.a.v.) insanlığa sunduğu kültürün tesisine gayret eden insanlara dünyanın ihtiyacı bulunmaktadır. Onun telkinlerini fiiliyata çevirebilecek ve Rasulullah'ı (s.a.v.) üstün kılmış olan “cemiyette dini

tesis” işini başarabilecek karakterdeki insanlara dünyanın ihtiyacı vardır. Bu yol Rasulullah’ın (s.a.v.) yoludur ve bu yoldaki muvaffakiyet insanoğlunun muvaffakiyeti olacaktır.

İÇİNDEKİLER

Önsöz

İslam

İslam İsmi Nereden Geliyor

İslam Kelimesinin Manası

İslam’ın Mahiyeti

Küfrün Mahiyeti

Küfrün Zararları

İslam’ın Nimetleri

İman ve İtaat

İtaat İçin İlim ve İnancın Lüzumu

İmanın Tarifi

İlim Nasıl Elde Edilir

Gayba İman

Peygamberlik Müessesesi

Peygamberlik Müessesesinin Mahiyeti

Peygamberin Özelliği

Peygambere İtaat

Peygambere İnanmanın Lüzumu

Peygamberliğin Kısa Tarihçesi

Rasulullah’ın (s.a.v.) Peygamberliği

Rasulullah'ın (s.a.v.) Peygamberliği Hakkında

Rasyonel Tahlil

Peygamberlik Müessesesinin Sonu

Peygamberlik Müessesesinin Sonu Hakkında Deliller